

ΔΗΜΩΔΗ ΑΣΜΑΤΑ ΑΙΝΟΥ

(Ἐκ τοῦ λεξικογραφικοῦ Ἀρχείου)

.. Αρχὴν Ἀσμάτων
 Θεωρητικῶν
 Λαογραφικῶν
 Γλωσσικῶν
 Θεωρητικῶν Ἀθ.
 τ. 1. 1926-7.

1

Κάθονταν βασιλοπούλα στοῦ γυαλοῦ τὰ κάγκελα.
 —Νούθ, τὸν γκεμιτζῆ φωνάζει. — Ἔλα πάνω γκεμιτζῆ.
 — Ἄφσε με, βασιλοπούλα, κ' ἔχω ζάλη στὸ κεφάλι
 καὶ τρεμούλα στὸ κορμί,
 Μοῦθρε γράμμα πὸ τὴν Πόλη, καὶ φερμάν' πὸ βασιλιά,
 5 νὰ χαλάσωμε τὴ Σάμο, καὶ τὴν ἔρημη Μωριά.

2

Βασιλιάς στέλνει φερμάνι—στοῦ Ρουσιέμ-πασά τὸ χάνι
 κ' ὁ Ρουσιέμς βάλλει τελάλη—καὶ καλνέει μικροὶ μεγάλοι,
 Θὰ γαγνώσουν τὸ φερμάνι—πράσινο γὰ μὴ φορέσουνε
 ταχυκὰ νὰ πορπατοῦνε—φόργετε καὶ μὴ φοβᾶστε
 καὶ παρᾶδες μὴ λυπᾶστε.
 10 Ἔκαμε γιασάκ' κοντοῦρες—κρίμα τίς καστρονοπούλες
 Ἔκαμε γιασάκ' τζομπέδες—ἀπὸ δω ὡς τοὺς μπαχισέδες

3

Παλλικάρια μου Γραβοννιώτικα
 Γραβοννιώτικα καὶ στρατιώτικα
 Τί κοιτάξετε καὶ μαραινέστε;
 Μέγα μ' ἔχει μοναχὴ
 5 μοναχούτσκη καὶ κρηφούτσκη.
 Μέγα, μάγκα μου μ' ἀρραβώνιασε,
 μ' ἀρραβώνιασε καὶ μὲ πάντρεψε
 κάτω στὴ Φραγκιά καὶ στὴ Ρωμυλία.
 Ἔχω πεθερά, ἔχω πεθερό,
 10 πεθερά μου ναι μέλι-ζάχαρη
 πεθερός μου ναι πικροφάρμακος
 καὶ περήφανα τ' ἀντραδέρφη μου.
 Φέρω γὼ νερὸ καὶ τὸ πίνουνε,
 Ζυμώνω γὼ ψωμί καὶ τὸ τρώγουνε.
 15 — Σύρε, νύφη, γὰ νερὸ τὰ μεσάνυχτα

—Τὰ μεσάνυχτα γορπιθολαλεῖ.
 Πῆγα σιὸ λουτρό, βρῖσκω τὸ στοιχειό,
 ὅπου λούνουνταν μὲ τάσι ἀργυρὸ
 καὶ χτενίζονταν μὲ χτένι δλόχρυσο.

4

Ἀνάθεμα τῇ ξενητείᾳ, χίλια καλὰ κι' ἂν ἔχει,
 ποὺ ξενητεύγει τὰ παιδιὰ κι' οὐλα τὰ παλλικάρια
 ξενήτεψε καὶ μὲ τὸ γιό, τὸ νιὸ τὸν παντρεμένο.
 Τὴν Κυριακὴ παντρεύτηκε, Δευτέρα μέρα κίωσε
 5 καὶ ἄφσε τὴν καλούδα του σὰ νύφη στολισμένη,
 μὲ τίς δοτραῖς στὴν κεφαλὴ καὶ μὲ τὴν κνὰ στὰ χέρια.
 Ἀρρώστησε νεὸς καὶ πέσε βαριά γιὰ νὰ πεθάνει.
 Δὲν ἔχει κόρη νὰ τὸν δῆ, μάννα γιὰ νὰ τὸν κλαίει,
 δὲν ἔχει τὴν καλούδα του ὁρθὴ νὰ τὸν ἐστέκει.
 10 Τὸν πῆγαν κωδῶνι καὶ σταφύλι κι' ἕνα ἀφραῖτο μῆλο
 —Δὲ θέλω κωδῶνι καὶ σταφύλι, μουνδὲ ἀφραῖτο μῆλο,
 μὸν θέλω κύρη γόνατα καὶ ἀγκάλια τῆς μάννας,
 καὶ χέρια τῆς καλούδας μου νὰ πέσω νὰ πεθάνω.

5

Δὼ σιὸ μαχαλά μας μιὰ φιλή λιγνὴ
 ἔχει μαῦρα μάτια κι' ἄγγελον κορμί.
 Μάννα τῆς τὴν δέρνει καὶ τὴν τρωαγγεῖ.
 —Πέσ μοι, κόρη μ', πέσ μοι, ποῦ σ' ἐφίλησε,
 5 τοῦ παπὰ ὁ Γιάννης ὁ Γραμματικός;
 —Μὴ μὲ δέξ, νερέκα, γὼ θὰ σὶ τὸ πῶ
 πῶσες φορὲς μὲ φίλησε ὁ Γραμματικός.
 Μιὰ φορὰ σταμπέλι, μιὰ φορὰ σ'ν' ἀλλή
 καὶ σιὸ περιβόλι, ποῦμασταν μαζί.
 10 Μιὰ φορὰ στὴν πόρτα, καὶ σιὸν ἀργαλειὸ
 καὶ σιὸ περιβόλι ποῦμασταν τὰ δυό.

6

—Τί ἔχεις, Κατερίνα, καὶ μέρα νύχτα κλαῖς
 καὶ μένα τὴ μαγνούλα σ' γιατί δὲν μὲ τὸ λές;
 —Πῶς νὰ σιὸ πῶ, νερέκα, πῶς νὰ σιὸ μολογῶ;
 Δὲ γνωρίζς πᾶράπη, κι' ἀπὸ κρυφὸ καημό.
 5 Σφαλῆσαν τὸ πουλί μου μέσα στὴ φυλακὴ,
 τριγύρω—γύρω κάγκελα, σὰν ἔρημο πουλί.

θέλω νὰ μᾶς σφαλῆσουν τὰ δυὸ στὴ φυλακῇ,
νὰ χάσουν τὰ κλειδάκια, νὰ εἴμαστε μαζὶ.

7

Δυὸ παιδιὰ, καλὰ παιδιὰ—μέσ' στὴν Πόλη δούλευαν,
σὲ μιὰ χήρα Τούρκισσα.
"Ὅλη μέρα δούλευαν—καὶ τὴ νύχτα φυλακῇ . . .
—«Δὲν τουρκεύετε, παιδιὰ,—νὰ χαρῆτε λευτεριά,
Τάλογα τὰ γληγοριά,—τὰ σπαθιά τὰ κοφτερά;»
5—«Γένον σὺ κυρὰ, Ρωμιά,—νὰ χαρῆς τὴν Παναγιά.
Χριστούγεννα καὶ Πασκαλιά—μὲ τὰ κόκκινα τὰ βγά».

8

Κάθονταν ἡ Μάρω—στάψηλὸ χαγιάτι.
Τσόμπανος περνάει—τὴν καλημερνάει.
—Καλημέρα, Μάρω.—Καλῶς τον τὸν τσομπάνη.
Εἶχε τὸ καλπάκι—τσέφλοιο στὸ μπαμπάκι,
5 Εἶχε καὶ τσαρούχια—τοῦ καρπούζ'—καμπούκια,
Εἶχε καὶ ζωνάρι,—κόμπο π'τὸ λιγέρι,
Εἶχε καὶ τουφέκι,—πὸ παλιὸ ντερέκι,
Εἶχε καὶ μπαρούτη—στοῦ λιανοῦ τὸν ἄμμο.
Εἶχε καὶ γιουντούκα,—πὸ παλιὰ μαντούκα.

9. Κυνηγός.

Στὴν κλίνη πὸν κοιμώμουνα, βλέπω στὸ ὄνειρό μου,
δυὸ μαῦροι σκύλοι κάθονταν εἰς τὸ προσκέφαλό μου.
Σηκόνουμαι π' ἐνδύνομαι παίρνω κι' αὐτοὺς τοὺς σκύλλους,
παίρνω καὶ τὸ τουφέκι μου καὶ βγαίνω στὸ κνήρι.
5 Γυρνῶ πὲ δῶ, γυρνῶ πὲ κεῖ, βλέπω νὰ κυπαρίσσι,
βλέπω μιὰ κόρη ἔμορφη σὲ κρουσιαλλένια βρούση.
—Καλὴ ἡμέρα λιγρῇ—Καλῶς τὸν κυνηγῶρη.
Μὰ δέσ' αὐτοὺς τοὺς σκύλλους σου σένα δεντροῦ κλωνάρι.
—Μένα οἱ σκύλλοι μ' κυνηγοῦν, λαγούς, περδίκια νᾶβρουν,
10 καὶ σὰν ἐσένα ἔμορφη ποτὲς δὲν τὴν δαγκάνουν.
"Ὁ κυνηγὸς τὴν ἔρριξε μαντήλι νὰ τοῦ πλύνει.
—Μῶρε κυνηγέ, τί μᾶρριξες μαντήλι νὰ οἱ πλύνω,
ποὺ εἶν' ἄργα, πολὺ ἄργα καὶ πίσω θὲ νὰ μείνω;

Σημ. "Ὅμοιον κατὰ τὴν ὑπόθεσιν εὐρίσκεται ἐν τινι χειρογράφῳ τῆς βιβλιοθ.
τοῦ Ἑλληνομουσείου Αἴνου ἐν ᾧ ἀντὶ τῆς λέξεως μαντήλι ἔχει μόλια.

- Κ' ἡ μάγνα της ἐπρόβαλε ἀπὸ τὸ παναθύρι.
 15—Κόρη μου, δὲν ἀπόπλυνες καὶ πίσω θὲ νὰ μείνεις;
 —Ἐπλυνα καὶ ἀπόπλυνα καὶ πίσω δὲ θὰ μείνω,
 μὸν κυνηγὸς μὲ ὀμιλᾶ, καὶ δὲν μπορῶ νὰ φύγω.
 —Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ κυνηγὸς, ἄφησ' τον κέλα πάνω,
 πὸν δὲν φοβᾶται τὸ Θεό, τὰ δώδεκα τ' ἀδέσφια.
 20 Ἄν ἔχεις δώδεκα ἀδερφοὺς καβαλλαρέους δέκα,
 ὄλους τοὺς ξεμπερδεύω γώ, καὶ σὲ παίρνω γυναικα.

10. Τὸ μπαξίσι.

- Ἐτοίμασα τάλογάκι μου, σιὸ παραγύρ' νὰ πάγω,
 τὸ φυλαχτήρι μ' ἔσχασα, γύρισα νὰ τὸ πάρω.
 Βρίσκω τὴν πόρτα μ' ἀνοιχτή καὶ τὸν ὄντι ἀπρωμένο,
 βρίσκω καὶ τὴν Ἐλέγκω μου μᾶλλον ἀγκαλιασμένη.
 5 Καὶ βγάζω τὸ σπαθάκι μου, παίρνω τὴν κεφαλὴ τσου,
 τὸ βάζω μέσα σιὸ μαντήλ' σιὴ μάγνα τσου τὸ πάγω.
 —Καλημέρα, νενέκα μου, —Καλῶς τὸν τὸ γαμπρό μου.
 Καὶ τί μπαξίσι μὲ φέρεις ἀπὸ τὸ πανηγύρι;
 —Βάλε τὸ χέρι σιὸν τζέβο, νὰ πάρεις τὸ μπαξίσι.
 10 Βάζει τὸ χέρι σιὸν τζέβο, ξανθὰ μαλλιά γεμίζει!
 —Καὶ τί κακό μὲ ἔκαμες, ὕγιέ μου καὶ γαμπρέ μου!

11. Ὁ Ἄλῃ πασᾶς.

- Ἄλῃ πασᾶς, καπιτάν πασᾶς πάγει νὰ πολεμήσει,
 στράτευμα ἔχει περισσό, ἀμέτρητες χιλιάδες.
 Ἀπὸ τὴν Ἄρτιαν πέρασαν, σιὰ Γιάννινα παραίταν.
 Κι Ἄλῃ πασᾶς ἐγύρισε τὸ Ἄρβανιτάδες λέγει:
 5 «Τὰ Γιάννινα θὰ πάρωμε, γιὰ ὄλοι θὰ χαθοῦμε!»
 Ἄρβανιτάδες μὲ θυμὸ τὸ εἶπαν: χάλα, χάλα.
 Γεμόζει κάμπος γαίματα κι ἀνθρώπινα κεφάλια.
 Τὰ αἵματα κανάλεψαν σὰν ποταμός, σὰν βροῦση,
 πήρανε μάννες μὲ παιδιὰ καὶ πεθερὸς μὲ νύφες,
 10 κι ἀρχοντοπούλες ἔμορφες, καὶ ἀρραβωνιασμένες.
 Ἐπῆραν καὶ μὰ νισύταικη τοῦ μπέη θνηγατέρα.
 Ἔνας τὴν πιάν' ἀπ' τὰ μαλλιά καὶ ἄλλος ἀπ' τὴ μέση,
 σᾶλογο τὴν ἀνέβασαν, κίνησαν καὶ πηγαίνουν,
 καὶ ἀδελφός της πλάλησε μὲ τὰ φλωριά σιὰ χέρια:
 15—Χίλια φλωριά Βενέτικα καὶ χίλια κοσπερνιάρια,
 τὴν ἀδελφή του νὰ γλυτώσ' καὶ πίσω νὰ γυρίσει.

12

Τρία πουλάκια κάθονταν σ'ένα ψηλὸ δεντράκι.
 Τῶνα κοιτάζει τ' Αἰβαλή τ' ἄλλο τὴ Σαμοθράκη,
 τὸ τρίτο τὸ μικρότερο κοιτάζ' τὰ Μοσκορήσια.
 — Βάστα καλὸ μου Αἰβαλή καὶ σὺ μπρὲ Σαμοθράκη.
 5— Δὲν εἶν χιλιάδες μὰ καὶ δυό, δὲν εἶνε πέντε δέκα,
 εἶναι χιλιάδες περισσὲς καὶ μετρημὸ δὲν ἔχουν.

13. Ὁ Κωνσταντῖνος.

Μικρὸ παιδί στὰ γράμματα, μικρὸ καὶ σιὸ σκολεῖο.
 Κι ὁ δάσκαλος τὸ σκόλιασε νὰ πάει νὰ γιοματίσει.
 Πάει βρίσκει τὴ μάγνα του μὲ ξένο παλλικάρι.
 — Μαλλή μ', σὰν ἔρθ' πατέρας μου, γὼ θὰ τὸ μαρτυρήσω.
 5— Τί ἔκαμα σκύλλον παιδί, καὶ θὰ τὸ μαρτυρήσεις;
 — Ὅ, τ' εἶδαν τὰ ματάκια μου κεῖνο θὰ μαρτυρήσω.
 Τὸ ἔπαιξε, τὸ γέλασε, μὲ μύσκο, μὲ κανέλλα,
 στὸν κάρναρα τὸ ἔρριξε καὶ σὰν ἀρνὶ τὸ σφάζουν.
 Νάτος καὶ ὁ πατέρας του σιὸν κάμπο καβαλλάρης.
 10 Φλάμπου — λαπούκα μάζεψε νὰ πάει τὸ Κωνσταντῖνο.
 Πῆρε χτυπεὶ τὸ μαῦρο του, πηγαίνει στὴ γυναῖκα.
 — Ποῦναι, γυναῖκα, τὸ παιδί, ποῦναι ὁ Κωνσταντῖνος;
 — Τὸ ἔλουσα, τὸ χτένισα, ἔστειλα στὸ σκολεῖο.
 Πῆρε χτυπεὶ τὸ μαῦρο του πηγαίνει στὸ σκολεῖο.
 15— Δάσκαλε, ποῦναι τὸ παιδί, ποῦναι ὁ Κωνσταντῖνος;
 — Ἔχω τρεῖς μέρες νὰ τὸ δῶ καὶ τρεῖς νὰ τὸ διαβάσω.
 Πῆρε χτυπεὶ τὸ μαῦρο του παγαίνει στὴ γυναῖκα.
 — Ποῦναι γυναῖκα τὸ παιδί, ποῦναι ὁ Κωνσταντῖνος;
 — Στὴ γειτονιά τὸν ἔστειλα νὰ πάγ' νὰ γειτονέψει.
 20 Κάθσαι νὰ φάς, κάθσαι νὰ πιῆς, κάθσαι νὰ γιοματίσεις.
 Καὶ τὸ σταυρὸ του ἔκαμε νὰ φάγ' νὰ γιοματίσει
 καὶ Κωνσταντῖνος λέει:
 — «Φάγε μ' πατέρα μ' φάγε με, φάγε μ', ἂν εἶσαι σκύλλος.
 " Ἄν εἶσαι λύκος τάνα με »
 25 Κεῖν εἶσαι ὁ πατέρας μου, σκιοῦψε καὶ φίλησέ με».
 Καὶ τὸ χαντζάρι τ' ἐράβηξε, τὴν κεφαλὴ τῆς πῆρε,
 καὶ σιὸ μαγιήμι τῶδεσε σιὸ μῦλο καὶ τὸ πάγει.
 Βρίσκει τὸ μῦλο ἀνοιχτὸ καὶ τὰ νερά νὰ τρέχουν.
 — Ἄλεσε, μῦλο μ' ἄλεσε, ἀνθρωπινὸ κεφάλι.
 30 Κάμε τ' ἀλεύρι κόκκινο καὶ τὴν πασπάλ' μελάni,

νά πάρουνε οἱ ὁμορφες, νά βάλουν κοκκινάδι,
νά πάρουν κ' οἱ γραμματικοὶ νά γράφουνε φερμάνι,
ἄλλη νά μὴ τὸ κάνει.

14. Τὸ μαντήλι.

Ποῖος εἶδε πράσινο δεντρί—γαϊτανορφύδα καὶ ξανθή,
νάχει ἀσημένια ρίζαν—τὰ φύλλα του μυρίζαν.
Νάχει κλωνιά μαλάματα—καὶ φύλλα μὲ τὰ γράμματα
κλωνιά μαλαματένια—νόστιμα καὶ ζαχαρένια,
5 καὶ πάνω στὴν καρφίτσα του—(καημὸ πῶχ' ἢ καρδίτσα μου)
σιανρὸς μαλαματένιος—νόστιμος καὶ ζαχαρένιος,
καὶ κάτω στὴ ριζίτσα του—(καημὸ πῶχει τ' ἀχείλι μου)
τρέχει νερὸ δροσαῖτο—ἢ καρδιά μ' ἀναζητᾷ το.
Κεῖ πῶσκυφα νά πιῶ νερό,—γιά τῆς ἀγάπης τὸν καημό.
10 Νά πιῶ καὶ νά μισέψω—καὶ νά καλοταξιδέψω,
ἔπεσε τὸ μαντήλι μου,—καημὸ πῶχει τ' ἀχείλι μου,
ἔπον μὲ τὸ κεντούσανε—καὶ μὲ τὸ τραγουδοῦσανε,
τρὶα πάρθενα κοράσια,—σὰν τοῦ Μάη τὰ κεράσια.
Ἡ μὰ τον ἀπ τὸ Χαλατᾶ—βαστᾶ τὸ νοῦ της δυνατᾶ,
15 ἢ ἄλλη ἀπὸ τὴν Πόλη—τοῦ Χατζῆ-Μανόλη κόρη,
κὴ ἄλλη ἢ μικρότερη—ἀπ' οὐλές ὁμορφότερη
εἶν ἀπὸ τὸ Μέγα Ρέμμα—ποῦ ἐτρέλλαγε καὶ μένα.

15. Ἡ Κατερινιώ.

Στὴ Μύκονο ἐγίνη, μεγάλο φονικό,
Ζακνθιαγὸς τὸ κάμει, γιά τὸ Κατερινιώ.
Πάγω καὶ γὼ νά μάθω γιά ποῖο Κατερινιώ,
τοῦ ῥάφτη θυγατέρα πῶχει τὸν Ἀθηνιώ.
5 Κεῖ ἄντρας τς ὄξω στέκει μὲ τὸ σπαθὶ γυμνό.
—Νά σε σκοτώσω θέλω γκιοζῆλ Κατερινιώ.
—Ἄντρα, μὴ με σκοτώνεις κἔχω τρία παιδιά,
θὰ μείνουν τὰ καημένα στὸν κόσμον ὄρφανά.
—Νά σε σκοτώσω θέλω γκιοζῆλ Κατερινιώ.
10—Ἄντρα, μὴ με σκοτώνεις καὶ γὼ θὰ σὶ τὸ πῶ,
πόσες φορὲς εὐρέθηκα μὲ τὸν Ζακνθιαγὸ.
Τὴ μὰ πίσω στὴν πόρτα, τὴν ἄλλη στὴ γωνιά,
τὴν ἄλλ' στὰ παναθύρια μὲ τὰ βασιλικά.
Καὶ βγάζει τὸ χαντσόρι καὶ τὴν ἐσκοτώσε
15 καὶ πὰ στὰ γόνατά του τὴν ἀποτέλειωσε,

Πέρασε λίγη ὥρα, καὶ τὸ μετάνοιωσε.
 — Σὲ ὄσες χῶρες πῆγα, ὄσες κι' ἀν. γύρισα,
 μὰ σὰν τὴν Κατερίνα καμὰ δὲν ἠῶρηκα.
 Νᾶχει στὰ χεῖλη βάμμα, στὸ μάγουλο ἐλιά
 20 κι' ἀνάμεσα στὰ στήθια τὸν Μάη μὲ τὴ δροσιά.

16. Τὸ κρύο νερό.

Θαμάζω τὸ κρύο νερὸ (τὸ νεραντζοφιλήμα)
 πὸ πῶν (ποῦθε) καὶ κατεβαίνει. (ᾧ νεραντζοφιλημένη)
 Πὸ τὸ νερὸ κορηνίζεται, (τὸ)
 πὸ τὸρος κατεβαίνει. (ᾧ)
 5 Ποιίζει δέντρα καὶ κλαδιὰ (τὸ)
 λεμονιὲς καὶ κυπαρίσσια. (οὔλες εἶστε ἴσα—ἴσα)
 Κάνουν λεμόνια δίφορα (τὸ)
 λεμόνια, πορτοκάλια, (ᾧ)
 καὶ ἡ δική μου λεμονιά (τὸ)
 10 κάνει λεμόνι ἕνα. (ᾧ)
 "Ὅποιος τὸ κόψει κόβεται, (τὸ)
 κιὸποιος τὸ φάγ' πεθαίνει. (ᾧ)
 Γὼ ἄς τὸ κόψω κιὰς κοπῶ, (τὸ)
 ἄς τὸ φάγω κιὰς πεθῶ, (ᾧ)

17. Ἡ ξακουστή.

Ποὺς ἠμπορεῖ νὰ στοχαστῆ, — νᾶρθε νὰ σε καταπιαστῆ,
 νὰ σᾶπαιρνε μὲ τρόπο, — μὲ λόγια τῶν ἀνθρώπων.
 Ποῦσαι σὴν Πόλη ξακουστή, — τοῦ Φαναριοῦ μπιρίτανεσι
 Τοῦ Χὰς-Παχισὲ ζιμπούλι, — τῆς Βενετιᾶς λουλούδι
 5 Ποὺ λάμπεις, στράφεις σὰ γυαλί, — σὰν ἥλιος σὴν Ἀνατολή
 καὶ βγαίνεις καὶ κοκῶνα, — δόλοχρηση κορῶνα.

18. Τοῦ Ἀγιβασίλη.

— Ἀγιος Βασίλης ἔρχεται, — Βασίλημ' ποῦ πηγαίνεις;
 — Ἀπὸ τὴ μάγνα μ' ἔρχομαι στὰ γραμμὰτα πηγαίνω.
 — Κιὼν εἶσαι σὺ γραμματικὸς πέ μας τὴν Ἄλφα βῆτα.
 Κεῖς τὸ ραβδί τ' ἀκκοῦμπησε νὰ πῆ τὴν Ἄλφα βῆτα,
 5 καὶ τὸ ραβδί ξεροῦ λαχε, χλωρὰ βλαστάρια βγάξει.
 Καὶ σὴν κορφὴ τοῦ βλασταριοῦ περδίτσια ξεφωλιάζουν.
 Δὲν εἶν' περδίτσια μοναχά, μὸν εἶν' καὶ περιστέρια,
 κρατοῦν στὰ νόχια τους νερό, καὶ στὰ φτερά τους χιόνι,
 δροσιίζουν τὸν ἀφέντη μας, δροσιίζουν τὴν κυρά μας.

18β. Ὁ ἀφέντης Θεοφανείων.

- Ἄφεντη ἀφεντίτῳ μου, πέντε φορὲς ἀφέντη!
 Ἄφέντης μου συντάζεται νὰ πάγει στὸ κνήγι.
 Χίλιοι κρατοῦν τὸν Γρίβαν του χίλιοι τὸ ριζικόν του,
 κι ἀφέντης μας καμάρωνε δὲ θεὸ νὰ καβαλίκευει.
- 5 Στὴ σκάλα πίνω πάτησε στὴ σέλλα πάνω βρέθη,
 καὶ ὄντας καβαλίκεψε, τὸν ἄγιο Γιώργη μούασε.
 Χίλιοι πηγαίνουνε μπροστά, καὶ χίλιοι καταπόδι,
 κι ἀφέντης μας στὴ μέση τους λάμπει μέσα στὰσκέρι,
 σὰ λαμπρινὸς βενέτικος, λάμπει μέσα στὰσκέρι.
- 10 Πλάγια γυρεύουν τοὺς λαγούς, στοὺς κάμπους τὰ περδίκια.
 Ὅλημερίς κνήγησαν, κνήγι δὲν εἰσῆκαν.
 Στοῦ ἡλιου τὸ χαμήλωμα κεῖς τὸ βασίλειμά του,
 θεοῦ λιοντάρι ξέβγηξε πὸ μέσα πὸ τὰσκέρι.
 Ὅλο τὰσκέρι ἔθριξε δὲν εἶχε τὸ βαρῶσει.
- 15—Γιὰ πάρε, ἀφέντη, τὸ φαρδύ σ' καὶ φροῦξε τὸ λιοντάρι,
 γιὰ χάμπει μιὰ γιὰ χάμπει δυὸ στὶς τρεῖς ξεφάλωσέ το.
 Δὲν πρέπει σύ, ἀφέντη μου, νάσαι σαυτὴ τὴ χώρα,
 μὸν πρέπει σὺ ἀφέντη μου, νὰ εἶσαι μέσ' τὴν πόλη.
 Νὰ κάθεσαι νὰ χαιρῶσαι σὲν ἄργυρὸ τραπέζι,
- 20 νὰ ἔχεις γύρω πὸ φλωρί καὶ μέση ἀσημένια,
 καὶ ἡ καρδύλα πού νὰ φέγγ' χρυσῆ—μαλαματένια.
 Ἄν βάλεις λάδι μοναχό, φέγγει τὴν ἀφεντιά σου,
 ἂν βάλεις πάλι καὶ κηρί, φέγγει τὸν κόσμον οὔλον,
 νὰ κοσκινίζεις τὰ φλωριά, νὰ δερμονίζεις τὰσπρα,
- 25 κιὰπ τ' ἀποδερμονίσματα, κέρνα τὰ παλλικάρια.
 Κέρνα τ' ἀφέντη μ', κέρνα τα, νὰ σὲ πολυχρονίζουν,
 κιὰπλώσει τὰ χεράκια σου μέσ στὴ χρυσῆ σου τσέπη.
 Ἄν λάχ' παρᾶς, ἂν λάχ' φλωρί, πίσω μὴ τὸ γυρίσεις,
 ἂν λάχει κάλπικος παρᾶς μὴ τὰ κακοκαρδίσεις.

19. Γιὰ τὴν κυρὰ καὶ τὸν ὕγιό.

- Ἄν εἶπαμε γιὰ τὸν ἀφέντ', νὰ ποῦμ' καὶ τὴν κυρὰ μας.
 Κυρὰ ἄργυρῆ, κυρὰ χρυσῆ, κυρὰ μαλαματένια,
 Κυρὰ, ὄντας στολίζεσαι στὴν ἐκκλησιά νὰ πάγεις,
 κάνεις τὸν ἡλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι ἀστήθη,
- 5 καὶ τὸν καθάριο ἀνερινό, τὸν βάνεις δαχτυλίδι.
 —Ἄν εἶπαμε γιὰ τὴν κυρὰ ἄς ποῦμε καὶ τὸ γυιό της.
 Σαυτὰ τὰ σπῖτια τὰψηλὰ τὰ χρυσοκεντημένα,

- Εἶναι ἓνας παλλίκαρος ἔν' ἄξιο παλλικάρι.
 Γυρεὺ' ἀπὸ ψηλῆ μεριά κι ἀπὸ ἀργοντοσόγι
 10 γαιτάνι χρυσογάϊτανο, γαιτάν' χρυσοδεμένο.
 Καὶ μὲ τὸ νοῦ του ἔβανε νὰ πάγ' νὰ σεριανίσει.
 Καὶ βάνει στὴ σακκούλλα του ἐννιά χιλιάδες γρόσια,
 κι' ἄλλες ἐννιά στήν τσέπη του, νὰ πὰ νὰ σεριανίσει.
 Ὡς που νὰ ξέβγει στὸ βουνὸ νὰ κατηβῆ στοὺς κάμπους,
 15 μὰ τρώγοντας, μὰ πίνοντας, σώθηκαν οἱ χιλιάδες.
 Στὴ στράτα ὅπου γύρισε τὴ μάννα του σιαυρώνει.
 —Ποῦσαν ἠγχιές, ποῦσαν προχιές, ποῦσαν τὸ μεσημέρι,
 ποῦσαν ὄντας ἐμοίραζαν τίς τρεῖς καλὲς κοπέλλες;
 Νὰ σέπεφτε στὴ μοῖρα σου χρυσοῖ μὰ μαυρομμάτα,
 20 στὰ γόνατα νὰ τὴν κρατῆς στὰ μάτια νὰ τὴν βλέπεις!
 —Κόρη μ' δὲν εἶσαι ροῦδανή, κόρη μ' δὲν εἶσαι ξάσπη.
 —Σὰν θὲς νὰ γένω ροῦδανή, σὰν θὲς νὰ γένω ξάσπη,
 ἔβγα ε' ν' Ἄδριανούπολη καὶ ἄντι στὸ παζάρι,
 νὰ πάρεις κόκκινο φιασιδ', νὰ πάρεις κ' ἀπὸ τῆσπρο.
 Τότες θὰ γένω ροῦδανή, τότε θὰ γένω ξάσπη.

20. Ὁ ξένος.

- Σαράντα πέντε λεμονιές, στὸ κάμπο φηρομέρες,
 τρέχει νερὸ στὴ ρίζα τους καὶ πάλι δὲν καρπίζον,
 καὶ ἡ δική μου λεμονιά δίχως νερὸ καρπίζει.
 Κάμνει λεμόνια πράσινα, τὰ φύλλα σφραματένια.
 5 Τὸ τρώγ' τὸ μαυρὸ πρόβατο, κι' ἀρνὶ δὲ ματακάμνει.
 Δὲ μπόργιε νὰ φάγ' κὴ μάννα μου, νὰ μὴν εἶχε μὴ κάμει!
 Κῶν μεκάμει μὲ ἔριξε στὰ ἔρημα τὰ ξένα.
 Ξένες μὴ πλέν' τὰ ροῦχα μου, ξένες τὰ σαπουνίζουν.
 Τὰ πλένουν μὰ τὰ πλύνουν δυό, στίς τρεῖς τὰ μυλιζοῦν.
 10—Πάρε ξένη μ', τὰ ροῦχα σου καὶ σύρε στὴ δουλειά σου.
 Παίρνει ξένος τὰ ροῦχα του, στὸν μπογιατζή τὰ πάγει.
 «Βάψε τὰ ροῦχα μ' μπογιατζή, βάψε τὰ ροῦχα μ' μαῦρα·
 ὡς βάψουν τὰ ρουχάκια μου, βάφηκε ἡ καρδιά μου.»

21. Ἡ νύφ' ποὺ πῆρε φαρμάκι.

Βλέπεις τὸ πέρα τὸ βοινό, τὸ πέρα καὶ τὸ κεῖθε;
 Ἐκεῖ παντρεῦθ' ἡ δεφανή, τῆς χήρας θυγατέρα,
 καὶ βρῖσκει πεθερὸ κακὸ καὶ πεθερὰ γουρσοῦζα,
 κι' αὐτὴ τήνε φαρμάκωσε μὲ τῆς ὀχιᾶς τὸ γάλα.

- 5 Καὶ τὰ χερῶν τὰ σταύρωσε στὸν πεθερὸ πηγαίνει.
 — Ἀλήγορ' ἀφεντάκ' νερό, καρδούλλα μ' φαρμακώθη.
 — Πότ' ἦρθες, καὶ μὲ δούλεψες καὶ στὸ νερὸ μὲ στέλνεις;
 Καὶ τὰ χερῶν σταύρωσε στὴν πεθερὰ πηγαίνει.
 — Ἀλήγορα, καλή μ', νερό, καρδούλλα μ' φαρμακώθη.
 10— Πότ' ἦρθες καὶ μὲ δούλεψες καὶ στὸ νερὸ μὲ στέλνεις;
 Καὶ τὰ χερῶν τὰ σταύρωσε καὶ στὸν καλὸ τὰ πηγαίνει,
 — Ἀλήγορα, καλέ μ', νερό, καρδούλλα μ' φαρμακώθη.
 — Μὰρ' εἶσαι πρώτ' γυναικα μου νά με καρδοπονέσεις;
 Καὶ τὰ χερῶν σταύρωσε στὴ μάνα της παγαίνει.
 15 Ἀλήγορα, καλή μ', νερὸ καρδούλλα μ' φαρμακώθη.
 Καὶ τὸ λαγῆνι ἄδραξε στὴ βρύση καὶ παγαίνει.
 Ὡσον νά πάγει καὶ νάρθῃ καρδούλλα τὰ φαρμακώθη.

22. Ἡ κατοπαντρεμένη.

- Τανάθεμα νᾶχ' προξενητὴς κὴ πρώτη γειτοριά μου,
 πὸν προξενεύουν ἰς μικροὺς καὶ ἀρίστους ἰς μεγάλες.
 Προξένεψαν καὶ μὲ μικρὸ μὲ θύσαν μαραζιάση.
 Τοῦ στρώνω πέντε στρώματα, καὶ πέντε σεπτονάκια.
 5— Σήκου μαράζι μ', πλάμισε στὴν ἀργυρὴ τὴ στρώση,
 κὲ ἄπλωσε τὸ χερῶν σου στὸν ἀργυρὸ μου κόρφο,
 νά πιάσεις τ' Ἀπριλιὸν δροσῆ καὶ τοῦ Μαῖου λουλουδία.
 — Τῆχεις, νυφοῦλα μου μικρή, καὶ στέκεις πικραμένη;
 Καὶ πάλωσαν τὰ ροῦχα σου καὶ τὰ φλωριά μονχλιάσαν;
 10— Φωτιά νά κάψ' τὰ ροῦχα σου, λαῦρα καὶ τὰ φλωριά σου.
 Ὡς κήκε καρδούλα μου νά καῖ τὸ παιδί σου.

23. Ἡ πενεσιάρα.

- Μὰ ἀγγερὴ πηνεύθηκε, πὸς Χάρο δὲ φοβᾶται,
 γιὰτ' ἔχει σπίτια ἀψηλά, καὶ αὐλὲς μαρμαρισμένες,
 καὶ παραθύρια πωρωτά, καὶ πόρτες σιδερένιες,
 ἔχει καὶ δώδεκ' ἀδερφούς, πὸν μοιάζον τὸ λιοντάρι,
 5 ἔχει καὶ ἄντρα στὴ ξενητεῖα καὶ κείνος παλλικάρσι.
 Κιὸ Χάροντας σὸν ἴκουσε, πολὺ τὸν κατοφάνη
 μικρὸ πουλάκι γίνηκε στὸ παραθύρι κάτω.
 Γλέπει τὴν κόρη καὶ κεντᾶ, κεντᾶ καὶ σωματώνει
 κιὰπ' τὰ μαλλιά τὴν ἄρπαξε, μεγάλ' φωνὴ καὶ βγάνει.
 10 Κὴ μάνα της τὴν ἄκουσε ἀπὸ τὰ κάτω σπίτια.
 — Ἄφρε τὴν Χάρο' ἀπ' τὰ μαλλιά καὶ πιάστην ἀπ' τὸ χέρι

καὶ δεῖξαι τὴν τὴν τέντα σου νὰ πάγει μοναχὴ της.
 —Νὰ δὴ κείνη τὴν τέντα μου, θὰ παρασνιρομάξει,
 ποῦναι πὸ μέσα σκοτεινὴ κι ἀπέξω μανρισμένη,
 15 πὸν εἶναι τὸ τευτόξυλο παλλικαριῶν πλαίτισες,
 καὶ εἶναι τὰ τευτόσκοινα τῶν κοριτσιῶν πλεξίδες,
 κείναι τ' ἀνεφλοκάτουφλα γερόντων οἱ κοκκάλες.
 ὁποῦνε τὰ παρασιτὰ μωρῶν παιδιῶν παγίδες.

24. Τὸ συββασμένο Λενιώ.

Ἄπο τὴν πόρτα σου περνῶ, στὸν γέροντα παγαῖνω,
 κίως μείδε μὲ χαιρέτησε.—Καλῶς τὸν πᾶσ' ἀφέντη.
 Τὰ παλαμούδια τ' βάρεσε, τὸ διάκο παραγγέλει
 —Φέριτε γλυκό, φέριτε καφέ, φέριτε μακρὸν τοιμπούκι.
 5—Δὲν ἤρθαμε γιὰ τὸ γλυκό, μοῦτε γιὰ τὸ τοιμπούκι.
 Μεῖς τὸ Λενιώ συββάσαμε πολὺ μακρονὰ στὰ ξένα.
 Καὶ τὸ Λενιώ φιγκράζονταν πᾶνάραιο παραθέρι,
 στὸν ἐργαλειὸ πὸν ὕφαινε, γκερογκέρι πὸν κεντοῦσε.
 Τὸν ἐργαλειὸ κομμάτιασε καὶ τὸ γκερογκέφ' τσακίζει,
 10 καὶ τὸν τσετρεὶ πὸν κένται πὰ στὴ φωτιά τὸν οἴχγει,
 καὶ τὸν καλὸ της φώναζε κορυφὰ τὸν συντυχαίνει :
 —Ἀρμάθιασε ξῆντα φλωριά, πὲ πρᾶσινο μειάξι
 καὶ πάρε ἔλα μὰ βραδνά, ἕνα Σαββάτο βραδν.
 Μάννα μ' θὰ πάγ' στὴν ἐκκλησιά, κύρης μου στὸ παζάρι,
 15 τὰ δυὸ ἀδέρφια στὸ σκολεϊώ, κῆλα γιὰ νὰ μὲ πάρεις.

25. Τὸ φκιασίδι.

Ἔνα δέντρον δυὸ κλωνάρια, —ἌΠέντε γρόσια ἔχει τὸ δράμι.
 στέκονται δυὸ παλλικάρια Τὸ καλὸ τὸ κοκκινάδι!
 κἀγναντεύαν τὰ καράβια, 10 Καὶ τὸ πλιὸ καλὸ ξασπραδί,
 πῶρχονταν πὸ τὸ Μισίρι ἔξι γρόσια χει τὸ δράμι
 5 φορτωμένα τὸ φκιασίδι. πὸν τὸ βάνονν παντρεμένες
 —ἌΒρὲ καλὲ καρaboκύρη, λεύτερες καὶ συββασμένες.
 Πόσα δίνεις τὸ φκιασίδι;

26. Ἡ παραγγελιὰ θαλασσινοῦ.

Ἔνα πουρνὸ σηκόνομαι, τὴ θάλασσα ἀγναντεύω,
 Γλέπω καράβι πῶρχεται μὲ τὰ πανιά πλωμένα,
 ἔχει Τοῦρκο παραματεντή, Ρωμηὸ καρaboκύρη,
 ἔχει κῆνα μουτσούπουλλο λογιάζει τὶς ἀνέμοι.

- 5 παῖζον, γελῶν, ἀνέβαινε, κλαίοντας κατεβαίνει.
 — Τί ἔχεις σύ, μοντσόπουλλο, κλαίεις καὶ κατεβαίνεις ;
 — Τί γὰρ σὶ πῶ, ἀφέντη μου, καὶ τί γὰρ σὶ ὀρίσω ;
 Ἄφσε ἀφέντη, τὸ κανκὶ καὶ πιάσε τὸ τιμόνι,
 κείνο ποῦδιαν τὰ μάτια μου, Θεὸς γὰρ μὴ τὸ δώσει.
- 10 Τρία σύννεφα σηκώθηκαν πτῆς Προύσας τὸ μογοῖζι,
 τὸ ἓνα λέγει γιὰ βροχὴ καὶ τἄλλο γιὰ χαλάζι,
 τὸ τρίτο σκοτεινότερο γράφει γὰρ μᾶς χαλάσει.
 Τὸ λόγο δὲν ἀπόσωσε καὶ τὴ μιλιὰ δὲν ποῦπε,
 γιομόζ᾽ ἢ θάλασσα παννιὰ κοί ἄκρες παλλικάρια.
- 15— Ἔσεῖς, παλλικαράκια μου, ἂν πάτε εἰς τὸν τόπο,
 γὰρ πῆτε σὴ γυναικα μου, ποῦναι ἀγραστρομένη,
 ὄντας γεννήσει τὸ παιδί κιόνας τὸ μεγαλώσει
 ἀπὸ τὴ θάλασσα μακριὰ, θαλασσινὸς μὴ γένει.

27. Ἡ Ἀθηνιά.

- « Νιὲ μου, ποῦ τὴν ἠύρες αὐτὴ τὴ νιά,
 τὴν ξανθομαλλοῦσα τὴν Ἀθηνιά ;
 — « Ἀπὸ τὴν Πόλη ἐρχόμην κιὰπὸ τὰ νησιά,
 ἀπὸ τὸ μαγάλα τῆς ἐπέρασα,
 5 σὶ τὸ παραθυράκι τῆς στέκονταν
 τὰ βασιλικά τῆς ἐπίσιζε,
 καὶ τὴν μαντισοράγα δρόσιζε,
 ἔκοψε κλονάρι καὶ μέ δωσε,
 μέλιπε κῆνα λόγο καὶ μᾶρεσε :
- 10 « Καλὲ Νυδριωτόκη, σὰ μ' ἀγαπᾶς,
 πῶς περνοδιαβαίνεις καὶ δὲ μιλάς ;
 Στείλε προξενῆτιρες σὴ μάγκα μου,
 καὶ προξενητάδες σὶ τὸ μπάριμπα μου ».
- Ἔστειλα, κυρά μου, σαραντιανὸ
 15 καὶ προξενητάδες ἐξῆντα δυό,
 τοὺς προξενητάδες μαλώσανε
 καὶ τοὺς προξενῆτες ἐδιώξανε.

28. Ὁ Φωτάκης.

- Φύσ' ἀέρα, φύσα Νότε, φύσα ταπεινά,
 γάρ τον ὄλα τὰ καράβια τὰ Ροδοσιανά.
 Ὅλα τὰ καράβια ἦσαν κιὼλ ἀράξανε,
 τοῦ Φωτάκη τὸ καράβι δὲ φάνηκε.

- 5 «Μωρή σκλάβα, μὴ κοπέλλα, φέρο τὸ φρενζέ,
 γὰ τὸν βάνω γὰ παγαίνω κάτω σὺ γιολό,
 γὰ ρωτήσω παλλικάρια δεκοχτὸ χρονῶν.
 — Ὅλα τὰ καράβια ἦσαν, κῆλα φάνηκαν,
 τοῦ Φωτάκη τὸ καράβι πῶς δὲ φάνηκε ;
- 10— Τοῦ Φωτάκη τὸ καράβι πάγ' χάθηκε
 καὶ τὰ κύματα τὸν δέσσαν σὴν ἀρογιαλιά.
 Ἔπλεε ἡ μαύρη σπερσιὰ του, τὸ λιγρό του τὸ κορμί.

29. Ἡ βροιοπούλα.

- Ἔνα Σαββάτο βράδν, μὰ Κυριακὴ πρωί,
 βγήκα γὰ σεριαρίσω κάτω σὺ Ὀβριανή.
 Βλέπω μὰ βροιοπούλλα καὶ χτενίζότανε,
 χρουσῶταν τὰ μαλλιά της καὶ πλεκοζόντανε.
- 5— Ἔλα, μὴ βροιοπούλα γὰ γένεις χριστιανή,
 γὰ λούζεσαι Σαββάτο, γὰλλάζεις Κυριακὴ
 καὶ γὰ ματαλαβαίνεις Χριστοῦγεννα, Λαμπρὴ.
 — Μάννα Ρωμιός μὲ λέγει γὰ γένω χριστιανή,
 γὰ λούζωμαι Σαββάτο, γὰλλάζω Κυριακὴ,
- 10 καὶ γὰ ματαλαβαίνω Χριστοῦγεννα, Λαμπρὴ.
 — Καλλιὰ χω, θυγατέρα τὸ γὰ σὶ δῶ νεκρή,
 παρὰ Ρωμὸ γὰ πάρεις, γὰ γένεις Χριστιανή.

30. Κατάρα.

- Ἀπὸ μικρὸς σάγαπησα γὰ γίνεις γὰ σὲ πάρω,
 καὶ σέγινεις, μεγάλωσες κιἄλλον καλὸν θὰ πάρεις.
 Πάνε γὰ πῆς τὴ μάννα σου ἐγλεκτοῖ γὰ μὲ κάμει.
 Σὰν δὲ μὲ κάμει ἐγλεκτοῖ, σύντεκνο ἄς μὲ κάμει.
- 5 Χύνω λαμπάδες πὸ φλωρί, τὰ στέφαν' ἀπ' ἀσῆμι,
 καὶ τὸ στεφανορριζίμο βενέτικο ἀτλάζι.
 Κυριακὴ γὰ στεφανωθῆς, Δευτέρα γὰ χηρέψεις
 κιὰντὴ τὴν Τρίτη τὸ πρωὶ γὰ στείλς γὰ μὲ γυρέψεις.

31.

- Στῆς λεμονιάς, στῆς νεραντζιάς, τριανταφυλλιᾶς τὶς ρίζες,
 καλὰ δνὸ ἀρχοντόπουλα κάθονται τρωῶν καὶ πίνουν.
 Ἔνας τὸν ἄλλον ἔλεγε μὲ τῆς καρδιάς τὸν πόνο.
 — Πότε γὰ ἔρθ' ἡ ἀνοιξη, τοῦ Μάη τὸ καλοκαίρι,
- 5 γὰνθίσουν τὰ τριαντάφυλλα, τὰ ξάμερα ζουμπούλα,

νά τὰ μαζώνουν ἔμορφες κιαῖτὲς οἱ μανορομμάτες.
Καὶ πάρετε τὸ χῶμα μου, κιαῖτὸ τὸ σάβανό μου
νά διῶ κι γῶ τίς ἔμορφες νά διῶ τίς μανορομμάτες.

32. Ὁ πνευματικός.

- Ἄγιε πνευματικέ μου, ἦρθα νά ξιμολογηθῶ
νά σι πῶ τὰ κρίματά μου, ἁμαρτίες ποῦ'χω γῶ.
Ἔνας νέος μάγαπάει καὶ τὸν ἀγαπῶ κιγῶ.
Μὰ ἡμέρα ποὺ κοιμώμουν ἦρθε πῆρε τὸ φιλί.
5 Ἄπ' τὸ χέρι της τὴν πιάνει, τὴν πηγαίνει σὶδὸ κελλί.
— Μὴ φωνάζεις, μὴ τοιρίζεις μᾶς ἀκούγ' ἡ γειτονιά,
καὶ τὸ λένε τὸ Δεσπότη καὶ μὲ κόφτει τὰ μαλλιά.

33. Ὁ πλιὸ ἀγαπημένος.

- Θὰ νέβω πάνω σὶδὸ βουνό—νά πελεκηθῶ μάρομαρο
νά φκιάσω τίς ἐννιά, λουτροὶ—καὶ τὸν καλύτερο λουτροὶ
νά πάγ' ἡ κόρη νά λουστῆ—κι σὶτὰ γαλέτσια νάνεβῆ...
— Παπαδοῦλλα μου μικρὴ, ποῦν ἀγαπᾶς κόμα πολὺ;
5 Τὸν ἄντρα μ' ἀγαπᾶ πολὺ—τὸ φίλο μου πλειότερο,
τὸν ἄντρα μ' κάγω μάρομαρο—τὸ φίλο μου γαρούφαλο.
Τὸ μάρομαρο τσαλάπατῶ, καὶ τὸ γαρούφαλο φιλιῶ.

34. Τὸ νόστιμο φίλημα.

- Ἐφῆς βράδ' κατέβανα, ἀπ' τὴ χαριτωμένη,
βρίσκω μὰ κόρη ἔμορφη μικρὴ καὶ χαϊδεμένη.
Ζητῶ τὴν κόρη φίλημα, ρίχνει τὰ μάτια κάτω.
— Ἄν θέλεις ξένε φίλημα, ἔλα τὸ βράδν βράδν.
5 Κὴ κόρη ἦταν πονηρὴ, πολὺ διαβολεμένη,
κρύβει πίσω σὶτὴν πόρτα της πέντ' ἔξι ἀρματωμένοι,
Ἄσσοι νά μπῶ κιδσοι νά βγῶ τὴν πόρτα τὴν καρένια,
μῆκαμαν τὸ κορμάκι μου μαῦρο μὲ τὴν μανέλλα,
καὶ τὸ ταχὺ σὶτὴν ἐκκλησιὰ μὲ βλέπει καὶ γελᾷ.
10 Ἄν θέλεις ξένε φίλημα, ἔλα τὸ βράδν πάλι.
— Νά πάρ' ὀργὴ τὸ φίλημα σ' νά πάρ' ὀργὴ καὶ σένα
μῆκαμες τὸ κορμάκι μου μαῦρο μὲ τὴ μανέλλα.

37. Οἱ καλοὶ γαμπροί.

Τὰ Κατανιανὰ κορίτσια κάνανε ἀναφορά,
καὶ τὴν πῆγαν σὶτοῦ Δεσπότη καὶ γυρεύαν παντρογιὰ.

Κι' ὁ δεσπότης τὰ λαλοῦσε. «Λάβετε ὑπομονή,
 νὰ ρωτήσω καὶ νὰ μάθω ποῦνα οἱ καλοὶ γαμπροί.»
 5—Ἐνας παίζει τὸ μπυλιάρδο, γιῆλλος παίζει τὰ χαρτιά,
 γιῆλλος κάνει σαραφλίκι μὲ τὰ κάλπινα φλωριά.

38. Ἡ παντροειά.

Μήγνυσε ὁ Βασιλῆς:	—Σὰν εἶστε μωρὰ παιδιά,
Νὰ παντρεύωτ' οἱ γριές.	15 ποῦ εἶναι τὰ δόντια σας,
Κιῶσες γριές τὰκούσανε,	ποῦν' τὰ δωδεκάρα σας;
κόκκινα φορέσανε.	—Ἵστας μᾶς γέννα μάννα μας,
5 στὸ χορὸ καὶ τρέξανε.	ἦταν χασοφεργαριά,
Καὶ κεῖ ἔβου χορεύγανε,	πέσαν καὶ τὰ δόντια μας,
πῆγε χάρος καὶ ρωτᾷ:	20 καὶ τὰ δωδεκάρα μας.
—Κορῖτσια ψαρομίλιγα,	Καὶ μὰ γριῶ μονοδοντοῦ,
δὲν ἔχ' γριές στὸν τόπο σας;	ἄντρα γέρεε ἢ...
10—Χόρευε μωρὴ Μαρά,	—«Κράτα μὲ καὶ μένα δῶ-
κὺπῶχει γριές ὡς πὰ ρωτᾷ.	ἕνα γέρο κῆνα νιό,
Σὰν ἐμᾶς μωρὰ παιδιά,	25 γὰρ ὁ νιὸς γιὰ τὸ χορὸ,
ἦρθε ὁ χάρος νὰ ρωτᾷ;	καὶ ὁ γέρος γιὰ νερό.

39. Τὰηδόμ.

Κόρη μου, τὰηδόμ τὸ μοναχὸ
 λνέται μέσα στὸν κάμπον μὲ τὸν ἀητό,
 τραγουδεῖ καὶ λέγει καὶ κελαῖδεῖ
 —Ἄντρα πολίτη ξενητεντή,
 καὶ Μεσόλογγίτη ξεφαντωτή.

40. Ὁ ψύλλος.

Νὰ φήσωμε τὰ ψέματα, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια.
 Ποῖος εἶδε θηλυκὸ παπᾶ καὶ διάκο γκαστρομένο,
 ποῖος εἶδε ψεῖρα στὸ βοννὸ μὲ ξύλα φορτωμένη;
 Τραβᾶ ὁ ψύλλος τὸ πιστόλ' γιὰ νὰ τῆνε σκοτώσει.
 5 Ἄν ἔκαμαν καὶ πλάπηξαν τριανταδιὸ τζαντάρδες,
 πιάνουν τὸν ψύλλο πιτὸ ποδάρ', τὸν δένουν μάλνσιδες.
 Τὸν πιάνουν κιάπὸ τὸ κεφάλ', τὸ πᾶνε στὸ παζάρι.
 Δέκα νομάτ' τὸν πιάνανε, δέκα τὸν καλιγώναν.
 Ἄν ἔκανε καὶ κλώτισηξε, ταράχκε τὸ παζάρι.

- γὰ βροῦν φιδίσιο κόκκαλο τῆ νύφ' γὰ φαρμακίουσιν.
 Ἡῶραν φιδίσιο κόκκαλο, τὸ μάγειρα τὸ πᾶνε.
- 10—Νά σὺ καλέ μου μάγειρα, καλὰ γὰ μαγειρέφεις,
 Χούφτα γὰ βάλεις τὸ πεπερ' χούφτα καὶ τὸ φαρμάκι.
 Τῆ νύφη τὴ στεφάνωσαν στὸ σπίτι τὴν παραίνοιν.
 —Καλῶς τῆ νύφη πῶσεται, καλῶς τὴν τὴ νυφάδα.
 Σκαμνὶ γὰ κάτσει βάλτε τὴν, τραπέζι γὰ γὰ φάει.
- 15—Μεῖς χορταμένοι εἴμαστε καὶ φάγαμε στὸ σπίτι.
 —Καὶ μεῖς συνήθειο ἔχομε τρεῖς βοῦκες γὰ γὰ φάεις.
 Καὶ πῆρε μὰ καὶ πῆρες δυό, στήν τρίτην φαρμακώθηκε.
 Σταυρώνει τὰ χεράκια τῆς στήν πεθερὰ πηγαίνει.
 —Δὸ μου, καλὴ μου πεθερὰ, νεράκι, φαρμακώθηκα.
- 20—Καὶ τί δουλειὰ μὴ δούλεψες καὶ τί νερὸ γυρεύεις ;
 Σταυρώνει τὰ χεράκια τῆς στὸν πεθερὸ ὑπάγει.
 —Δὸ μου καλέ μου πεθερέ, νεράκι, φαρμακώθηκα.
 —Καὶ τί δουλειὰ μοι δούλεψες καὶ τί νερὸ γυρεύεις ;
 Σταυρώνει τὰ χεράκια τῆς στὸν ἄντρα τῆς πηγαίνει.
- 25—Καὶ σὺ καλέ μου τσελεμπή, νεράκι φαρμακώθηκα.
 Ὡσοῦ γὰ πάγει καὶ γάρθῃ, τὴν βρῖσκει πεθαμένη.
 Ἐκατσε καὶ τὴν ἔκλαιγε : —Κρίμα τὴν τὴν καημένη !
 Τραβᾷ σπαθὶ καὶ σφάζεται καὶ κείνος ὁ καημένος.

45. Τρεῖς κοπέλλες.

- Λεμονιὲς πολλὲς πολλὲς ποτίζω | καὶ λεμόνια δὲν ὀρίζω.
 Εἰς τῆς λεμονιάς τῆ ρίζα | τρεῖς κοπέλλες τριγυρίζα.
 Καὶ οἱ τρεῖς γυαλιὰ κρατοῦσαν | παλλικάρια τίς ρωτοῦσαν :
 —Ποιά ναι ἄσπρη, ποιά ναι ροῦσσα, | ποιά ναι γαϊτανοφρυδοῦσα ;
- 5—Τοῦ παπαῦ ἢ θυγατέρα, | καὶ τοῦ διάκου περιστέρα.
 Σίντα κάμει γὰ πετάζει | στὰ οὐράνια γὰ φτάσει
 Τίς ἀγγέλοι γὰ γὰ φτάσει | καὶ τὴ θάλασα γὰ δειάσει.
 Νὰ τὴν φκιάσει περιβόλι | γὰ φντέψει δεντρουλλάκια,
 λεμονιὲς πορτοκαλάκια.
 Τῆ Δευτέρα τὰ φντεύει | καὶ τὴν Τρίτη τὰ κλαδεύει,
 10 τὴν Παρασκευὴ τὸ βράδυ | πάγει κλέφτης γὰ τὰ κλέψει.
 —Κλέφτη, γὰ μὴν κλαίφεις τὰ μῆλα | καὶ κορδοκαλιάς τὰ φύλλα.
 Τᾶχ' ἀγᾶς μου μετρημένα | κῆ κυρὰ μ' λογαριασμένα,
 στὸ δευτέρῳ περασμένα .

46. Τῆς χήρας γιός.

Μιᾶς χήρας γιός μιᾶς καλογοῦσ
 ντύνεται ἄρματώνεται γιὰ πόλεμο,
 Καὶ πόλεμο δὲν ἠῶρηκε καὶ γύρισε.
 Ἔσκυψε εἰς τὸν Τούναβο νὰ πιῇ νερό,
 5 καὶ νέοι τὸν ἐπλακώσανε ὡς ἑκατό.
 Μιὰ ντουφεκιὰ τοῦ δώκανε μέσ τὸ φτερό,
 τὸ αἷμα προσφύριξε στὴ σκάλα του
 κιὸ μαῦρος του τὸν μαυροκλαίγ'
 τὸν κλαίγ' βαρειά,
 10—Γιὰ σόπα, μαῦρε μου, μὴν κλαῖς
 μὴν κλαῖς βαρειά.
 Μόν' βάλε τὸ χεράκι σου στὴν ἀργυρή μου τσέπη
 καὶ πάρε τὴ χρυσὴ κλωστή τὴ χρυσομετάξενια
 καὶ ράψε με συχνὰ πυκνὰ νὰ μὴ σιγχοπονήσω,
 15 καὶ πάρε τὸ σπαθάκι μου τὸ ἐλαμπύρο
 καὶ πάρε το στὴ μάγκα μου τὴν κάλογρά,
 μὴν πῆς τῆς πῶς ἀπέθανε καὶ κλαίγ' βαρειά,
 μόν' πέ τῆς πῶς παντρεύτηκε στὴν Ἀρμενιά
 καὶ πῆρε Ἀρμενιάσας παιδι, μάγισσας θυγατέρα.
 20 Ὅταν μαγεύει τὰ πουλιά, ποτε δὲν κελαιδοῦνε,
 μὲ μάγεψε καὶ με τὸ ριὸ μαυτὸ δὲν ἐρχομαι.

47. Ἡ πορτοκαλιά.

Στοῦ Καστριοῦ τὴν πόρτα μιὰ πορτοκαλιά
 —κόρη μὲ ξανθὰ μαλλιά,
 κάμει τὰ πορτοκάλια καὶ μυρίζουνε,
 —ὄλοι τὴν τριγυρίζουνε,
 5 Πῆγα νὰ κόψω ἓνα καὶ μὲ πιάσανε
 —στοὺς κλόνοὺς μὲ κρεμάσανε.
 — Ἀφήστε με τὴ ξένη καὶ τὴν ὄρφανή
 —μέγα θάμα θὰ γενῆ.

48. Ὁ παραπονεμένος κυνηγός.

Εὐπγα καὶ μὴν κοιμᾶσαι, χρυσό μου καραρίνι,
 κῆβγα σιὸ παναθύρι, νάκοὺς πῶς τραγουδῶ.
 Σηκώνομαι ὁ καημένος σὰν παραπονεμένος,
 καὶ τᾶρματά μου βάζω, πάγω νὰ κυνηγῶ,
 5 λαγόνς περδίκια ναῦρω, θηρία νὰ σκοτώσω,

- καὶ σένα γὰ γλυτώσω, κορμί μ' ἀγγελικό!
 Ψιλή βροχή μὲ πιάνει, πολὺ μοῦ κακοφάνη,
 δεντρί γὰ γὰ κουμπήσω, δὲν ἤμπορῶ γὰ βρωῶ.
 Ἐκεῖ θωρῶ γὰν πύργο, ποὺ λάμπει σὰν τὸν ἥλιο,
 10 ποντὶ κάθεται ἐπάνω καὶ γλυκοκεληθεῖ,
 καὶ ὁ κελαιδισμὸς του μὲ φάνη ὅτι λέγει:
 Χαρῆτε σεῖς οἱ νέοι πᾶχετε τὸν καιρὸ.
 Χαρὰν χαρὰν χαρῆτε καιρὸν μὴν καρτερεῆτε,
 γιὰτ' ὁ καιρὸς διαβαίνει καὶ δὲν γυρίζει πλιό.
 15 Ἔτσι εἶναι ἡ νεότης, χρυσὸ μὲν καναρίνι,
 μαραίνεται σὰν ἄνθος, καὶ πέφτει εἰς τὴ γῆ.

49. Ἡ σφαλιγμένη.

- Ὡ κόρη γλυκντάτη, λευκὴ περιστερά,
 πῶς εἶσαι σφαλιγμένη τόσον λυπητερά;
 Βέβαια σφαλιγμένη μέσα εἰς τὸ κλωβί,
 μὲ σίδηρα τριγύρω σὰν γάσσουρα ποντί.
 5 Ποθῶ κ' ἐπιθυμοῦσα, λευκὴ περιστερά,
 τὰ σίδηρα γὰ σπάσω γὰ βγῆς ἀπὸ τὴ σκλαβιά.
 Δουτὸν παρακαλῶ σε λάβε ὑπομονή,
 ὡσὰν γὰ ἐρῶ ὁ χρόνος καὶ πείνη ἡ σιγμή.
 Θάνατο μὴ φοβάσαι, γοποὺς μὴ λυπηθῆς,
 10 μόνον γὰ τρῶς γὰ πίνεις καὶ μέγα γὰ ποθῆς!

50. Ὁ στρατιώτης.

- Στρατιώτου γιὸς κατέβαινε πὸ μέσα πὸ τὴν Πόλη,
 Στῆνει μουλάρια δώδεκα, λογάρι φορτωμένα.
 Κι' ἀκόμα δὲν ἐξήβγηκε κανεδυὸ μίλια ἀλάργα,
 ἀρχίζ' ὁ νιὸς καὶ τραγουδᾷ ἀρχίζ' ὁ νιὸς καὶ λέγει:
 5 — Ἄδεν εἶναι κλέφτες σιὰ βουνά, δὲν εἶν' ἀρβανιτάδες,
 γὰ ξεγυμνώνουνε τοὺς νιὸς γὰ παίρνουν τὸ λογάρι.
 Τὸν λόγον δὲν ἀπόσωσε καὶ ἡ μιλιὰ πικρὰνθη,
 χίλιοι βγαίνουν πὸ τὰ βουνά, χίλιοι πὸ τὰ λαγκάδια.
 Ἄλλοι τοῦ κόφτιον τὰ σκοινιά, ἄλλοι τὰ ξεφορτώνουν,
 10 καὶ ὁ νιὸς ἀπηλογήθηκε μὲ τὸν καημὸ στὰ χεῖλη.
 — Γιὰ μὴ μὲ κόφτιες τὰ σκοινιά, μὴ μὲ τὰ ξεφορτώνεις
 κ' ὕστερα εἶμαι μοναχὸς καὶ πῶς θὰ τὰ φορτώσω.
 — Γιὰ δὲς τοῦ σκύλλου μας καρδιά, τί στέκει καὶ μᾶς λέγει!

- δὲν κλαίει τῆ ζωήτσα του μὲν κλαίει τὸ λογάρι.
 15 Τὰ (=καὶ) βγάζει τὸ χαντζάρι του καὶ χαντζαριά τοῦ δῶκε,
 κ' ὅστερα τὸν ἐγγώρισε πὼς εἶταν ἀδερφός του.
 —Γιὰ πές μι ποιὰ ν' ἢ μάγνα σου, ποιὸς εἶναι ὁ μπαμπάς σου;
 —Ἀρμένισσά ν' ἢ μάγνα μου κι ἀπὸ Μωριά ὁ μπαμπάς μου,
 Καὶ γὼ εἶμαι πὸν κρούσεβα καὶ μὲ φοβήθ' ἢ Πόλη,
 20 κι αὐτὰ τὰ δώδεκα νησιὰ γιὰ μένα συλλαλοῦνε.
 Ἀπὸ τὸ χέρι τὸν κρατεῖ καὶ στὸ γιατρὸ τὸν πάγει.
 —Γιατρέ, πὸν γιάτρεφες πολλοὺς κομμένους καὶ σφαγμένους,
 γιάτρεφε καὶ τὸν ἀδερφό μ' τὸν χαντζαροσφαγμένο.
 Θέλεις λογάρι δίνω σι, θέλεις φλωριά σι δίνω.
 25 Κι αὐτὴ τὴν κάλλια τοῦ χωριοῦ κι αὐτήνα σὲ τὴν δίνω.
 —Καὶ τὸ λογάρι θέλω γὼ καὶ τὰ φλωριά τὰ θέλω,
 κι αὐτὴ τὴν κάλλια τοῦ χωριοῦ κι αὐτήνα τήνε θέλω,
 μαυτὴ ἢ χαντζαροσφαγιά γιὰ γιατρεμὸ δὲν εἶναι.
 Τὰ βγάζει τὸ χαντζάρι του καὶ χαντζαροῦθ' αὐτός του.
 30—Ἄντι καὶ σὺ καημέν' ψυχῆν μαζί μὲ τὸν ἀδερφοῦ σου.

51. Ὁ Χάρος.

- Γιατ' εἶναι μαῦρα τὰ βουρὰ καὶ στέκουν βουρκομένα ;
 Μὴν ἄνεμος τὰ πολεμᾷ, μὴ κ' ἢ βροχὴ τὰ δέρνει ;
 —Μὴδ' ἄνεμος τὰ πολεμᾷ μηδὲ βροχὴ τὰ δέρνει,
 μόνο διαβαίνει ὁ Χάροντας μὲ τοὺς ἀποθαμένους.
 5 Σέρνει τοὺς νέους ἀπὸ μπροστά, τοὺς γέροντας ἀπὸ πίσω
 καὶ τὰ μικρὰ παιδόπουλα στὴ σέλλα ραδιασμένα.
 Παρακαλοῦν οἱ γέροντες κ' οἱ νέοι γονατίζουν.
 —Χάρε μου, στάσου σὲ χωριό, στάσου σὲ κρῦα βρύση,
 γὰ πτόν οἱ γέροντες νερό κ' οἱ νιοὶ γὰ λιθαρίσουν.
 10 καὶ τὰ μικρὰ παιδόπουλλα γὰ μᾶσουν λουλουδάκια.
 —Μὴδ' εἰς χωριὸ κονεύω γὼ, μηδὲ σὲ κρῦα βρύση.
 Ἐρχονται μάννες γιὰ νερό, γνωρίζουν τὰ παιδιὰ τους,
 γνωρίζονται τ' ἀνιρόγυνα, καὶ χωρισμὸ δὲν ἔχουν.

52. Τὰ ξένα.

Κλάψετε, μάτια μ', κλάψετε καὶ χύστε μαῦρα δάκρυα,
 ταχειὰ θὰ πάω ξενητεία, στὰ ἔρημα στὰ ξένα.
 Θεὲ μεγαλοδύναμε, μεγάλ' ἢ δύναμή σου.
 Τοῦ ξένου δός του ξενητεία, κι ἀσθένεια μὴν τοῦ δίνεις.

- 5 Ἡ ἀσθένεια θέλει στρώματα, θέλει προσκεφαλίδια,
θέλει μαννούλας ἀγκαλιὰ καὶ ἀδερφῆς τὰ χέρια,
θέλει νερὸ στὸν τόπο του καὶ μῆλο π' τὴ μηλιά του.

53. Τὰ Μοσχοήσια.

- Κατ' αὐτοῦ στὰ Μοσχοήσια, — ἦσαν κλέφτες καὶ πατῆσαν,
καὶ πατῆσαν καὶ κρουσέψαν — κῆνα κοπελλοῦδι κλέψαν,
Κλέψαν κῆνα κοπελλοῦδι, — φόργιε λιμπαντιὲ βελοῦδι.
Ἀσημένια σκάλα βάλαν, — στὸ καράβι τὴν ἀνεβάσαν,
5 Καπετάνιος τὴν ἐρώτα: — «Τοῦρκα εἶσαι, γιὰ Ρωμαίισα;
— Ὁχ ἀφέντη καπετάνιε, Ρωμοπούλα 'μαι καημένη.
— Καὶ σὺν εἶσαι Ρωμοπούλα, πῶς εἰν τὰ μαλλιά σ' βαμμένα;
τὰ νυχάκια σ' κνιασμένα;
— Τοῦρκο εἶχα σὴν ἀλλή μου, — γιὰ παρηγοριά δική μου,
10 μογοιατζῆς σὴν γειτονιά μου, — ἔβαφα καὶ τὰ μαλλιά μου.

54. Ὁ Τοῦρκος κυνηγός.

- Κάτω σὴν Ρόδο, σὴν Ρόδοῦσι,
Τοῦρκος ἐβγήκε νὰ κυνηγήσει.
Δὲν κυνηγοῦσε πουλλάκι καὶ λάφια,
μόν κυνηγοῦσε δυὸ μαῦρα μάτια.
5 — Κ' ἡ σκύλλα μάγνα τῆς τὸν προξενεύγει,
συχρὰ πυκνά καὶ τῆρε λέει:
— Πάρτονα, κόρη μου, τὸν Τοῦρκο ἄντρα
νὰ σὲ φρεῖσει . . .
— Δὲν τὶνε θέλω, δὲν τὶνε παίρνω,
10 πουλλάκι γίνομαι στὰ δάση φεύγω.
— Πάρτονα, κόρη μ', ἔχει καὶ λίρες.
— Ἄς πάγ' στὸ διάβολο κι αὐτὸς κοί λίρες.

55. Οἱ Χιώτισσες.

Κάτω στὸ γιολό, κάτω στὸ περιγάλι
πλύναν Χιώτισσες καὶ τρεῖς παπαδοπούλλες.
Φύσηξε βοριάς στροκοιραμουντιάνας,
καὶ σήκωσε τὸ γυροφούστανό τῆς,
ἔλαμψε γιολός, λάμψανε τὰ καράβια.

56. Τὰ Χριστούγεννα.

- Χριστούγεννα, Χριστούγεννα τῶρα Χριστὸς γεννιέται
Τῶρα ἀγγέλοι χαίρονται κι ἄγιοι δοξολογιέται,

καὶ τὰ δαιμόνια θλίβονται γιὰ τὸν Χριστὸς γεννιέτι.
 Στὸ μέλι ἐγεννήθηκε στὸ γάλα ἀναθήρη.

- 5 Τὸ μέλι τρωῶν οἱ ἄρχοντες, τὸ γάλα ἀφεντιάδες
 καὶ τὰ κηροσταλάματα, μπρὸς σὴν Ἁγία Σοφία.

— Καὶ ἀφοῦ τραγουδήσουν διάφορα τραγούδια εἰς ὅλα τὰ μέλη
 τῆς οἰκογενείας κατάλληλα, προσθέτουσι τὰ ἑξῆς:

Μεῖς, τοῦπαμε καὶ σώθηκε, γὰ ζῆτε κὶ ἀπὸ χρόνον.
 Τούτου χρόνου κὶ ἄλλου χρόνου, καὶ πάντα καὶ γιὰ πάντα.
 Νὰ ζῆτε χρόνια ἑκατὸ καὶ φῶτα πεντακόσια,
 10 γὰ ζῆστε καὶ τὸ ἁγίου Βασιλειοῦ, ποῦνα ἀρχὴ τοῦ χρόνου.
 Γιὰ βᾶνε τὸ χεράκι σου σὴν ἀργυρῆ σου τσέπη,
 Μὴ βγάξεις μιά, μὴ βγάξεις δύο, μὴ βγάξεις πέντε δέκα,
 μὸν βγάνε κίτρινα φλωριά, γ' ἀμώσεις τὰ ντουμπλέκια.

57

Ἄρχιμητὰ κὶ ἀρχιχρονιά, ἀρχὴ τοῦ Γεναρίου,
 ἀρχὴ κατέβη ὁ Χριστὸς, τὸν κόσμον γὰ γυρίσει.
 Ἅγιος Βασίλης ἔρχεται ἀπὸ τὴν Καισαρεία.
 Σύρει μονάρια δώδεκα λιθὰν φωτωμένα.

- 5 Τρεῖς ἄρχοντες τὸν ἄπαντον στὸ σταυροδρόμ' ἐπάνω.
 — Βασίλη μ' ποῦθε ἔρχεσαι, Βασίλη μ' ποῦ πηγαίνεις;
 — Ἀπὸ τὸν τόπο μ' ἔρχομαι, στὸν ἄγιον Τάφο πηγαίνω,
 γὰ πὰ γὰ προσκυρήσομε, ἄς κάνωμε καὶ κόπο.
 — Βασίλη μ', ξεύρεις γράμματα; πέ μας κανὲ τραγούδι.
 10 Στὸ δάσκαλο ποῦ ἤμουρ γὼ τραγούδια δὲ μαθαίνουν,
 τὴν ἀλφαβῆτα ἔμαθα καὶ μπῆκα στὸ Ψαλτήρι,
 καὶ τὸ ραβδί τ' ἀκούμπησε γὰ πῆ τὴν ἀλφαβῆτα
 καὶ τὸ ραβδί του τὸ ξερό, χλωρὰ βλαστάρια βγάξει.

58 Ὁ τρελλὸς γιὰ τὴ γειτόνισσα του.

- Τρελλαίνομαι, μαννοῦλα μου, — Ὡρα καλή σου λιγυρή,
 γιὰ μιὰ γειτονοπούλα μου, — Καλῶς τὴ μάνα τὴ χρυσῆ.
 τρελλαίνομαι τὴν ἀγαπῶ, — Κόρη μου, γιὸς μου σάγαπει,
 καὶ ντρέπομαι γὰ τῆς τὸ πῶ. καὶ ντρέπεται γὰ σὶ τὸ πῆ.
 5 Σύρε, μαννοῦλά μ', πέ της το, 15— Σὰν μ' ἀγαπᾷ καὶ ντρέπεται,
 κρυφὰ κουβέντιασέ της το. στὸ σπίτι μας γιὰ ἔρχεται;
 — Μετὰ χαρᾶς σου, γιόκα μου, — Πέστον γὰ ἔρθει τὸ ταχύ,
 γὰ πάρω καὶ τὴ ρόκα μου. γὰ πιῶμε τὸν καφέ μαζύ.
 Σύρει πηγαίνει τὸ ταχύ Πέστον γὰ ἔρθει τὸ βραδὸν
 10 βρίσκει τὴν κόρη μοναχὴ. 20 γὰ κοιμηθοῦμε καὶ μαζί.

59 Ἡ Κανέλλα.

Κόρην ἀγαπῶ ξανθὴ καὶ μαυρομάτα,
 δώδεκα χρονῶ κι ὁ ἥλιος δὲν τὴν εἶδε,
 καὶ ἡ μάννα τῆς Κανέλλα τὴν φωνάζει.
 Κανελλόριζα τῆς κανελλιᾶς τὸ ἄνθι
 φούντα τῆς μηλιᾶς, τὰ μῆλα φορτωμένη.
 5—Τ' ἄκουσα καὶ γὼ πῆγα νὰ κόψω ἓνα,
 μῆλα δὲν ἤρσα, μὲν τὸν καημὸ μου πῆρα,
 πέφτω σὰρρωσιᾶ, σὲ κίνδυνο μεγάλο,
 κραζῶ τὸ γιατρό, τὸν πόνο μου νὰ γιάνει,
 μὲ τὸν ἔβαλε μᾶς χήρας μαυρομάτα.

60 Ἡ ξανθὴ καὶ μαυρομάτα.

Σαυτὴ τὴ γειτονίτσα, μὰ νέα ἀγαπῶ,
 ξανθὴ καὶ μαυρομάτα ὡς δεκαχτῶ χρονῶ.
 Μῆτε στὴν πόρτα βγαίνει, μῆτε στὸν ἡλιακὸ,
 Μουδὲ σιὸ παραθύρι δυὸ λόγια νὰ τῆς πῶ.
 5—Μάννα, σὰν ἀρρωστήσω, καὶ πέσω στὰ βαρειά,
 μῆτε γιατρὸ νὰ φέρεις, μουδὲ καὶ γιατροκιά,
 νὰ φέρεις τὴν ἀγάπη μ' με τὰ ξανθὰ μαλλιά.

61 Ὁ πληγωμένος.

Τοῦ Γιώργη μάννα ἐκλαίγε, τοῦ Γιώργη μάννα κλαίγε,
 πῶχασε τὸν ὑγιῶκα τῆς τὸν ἄξιο τὸ λεβέντι,
 Καὶ βγάζει χίλιοι στὰ βουνὰ καὶ χίλιοι στὰ λαγγάδια,
 καὶ πῆγαν καὶ τὸν ἤθρανε σὰν ψάρι ξαπλωμένο.
 5—Σήκου ἀπάνου Γιώργη μου, σήκου ἀπάνου γιέ μου,
 κ' ἦρταν τὰ τεφειζόπουλα, γυρεύουν τὸ λουφέ τους.
 —Φωτιά νὰ κάψει τὸ λουφέ, φωτιά νὰ κάψει τ' ἄσπρα.
 Τρεῖς τουφεκιές μὲ δώσανε μὲ τρά ἄσημένα βόλια.
 10 Τὸ να μὲ δῶκε στὴν καρδιά, καὶ τ' ἄλλο σιὸ ποδάρι,
 τὸ τρίτο τὸ φαρμακερό, μοῦ δῶκε σιὸ κεφάλι.
 Νὰ δώσ' ὁ θεὸς νὰ σηκωθῶ κὴ Παναγιά νὰ γιάνω,
 νὰ πέσω δίπλα στὰ βουνὰ καὶ δίπλα στὰ λαγγάδια,
 νὰ δῆς ἀρνιά πῶς ψήνονται καὶ γίδια πῶς σφαγῶνται,
 νὰ δῆς καὶ τὰρχοντόπουλλα πῶς διπλοκρεμαζῶνται.

62. Ἡ ἐγγαστρομένη.

Μὰ κόρη κάταν στὰ ψηλά, ἦταν κι ἀγγαστρομένη

- καὶ κάδαν καὶ λογάριαιε τοὺς μῆρες ἢ καημένη.
 Γενάρης, γέννα τὸ Χριστὸ καὶ τὸ Μονογεννήτη,
 Φλεβάρης, φλέβα ἄνοιξα στή ρώγα τοῦ βυζιοῦ μου.
 5 ὦ Μάγε μου, καὶ μάγεψε τὸ νιὸ ὄπου μ' ἀγάπα,
 μὴ φίλα καὶ μὴ ἔλεγε: ποτές δὲν σ' ἀπαρνοῦμαι.
 Καὶ τώρα μ' ἀπαρνήστηκε σὰν καλαμιά στὸν κάμπο.
 Θερίζουν, παίρνουν τὸν καρπὸ κ' ἢ καλαμιά πομένει,
 Βάλλουν φωτιά στὴν καλαμιά κιάπομανρίζ' ὁ κάμπος.
 10 Ἔσο' μαύρισ' ἢ καρδούλλα μου σὰν σκοτνιασμένος Χάρος.
 Κάνω νὰ τὸν καταρησιῶ, καὶ πάλι τὸν λυποῦμαι.
 Καὶ πάλ' ἄς τὸν καταρησιῶ κι ἄς τὸν λυποῦμαι κι ὄλας.
 Ἄπο' ψηλά νὰ κῆμινιστῇ καὶ χαμηλά νὰ πέσει,
 Τρία περούνια νὰ βοηθοῦν νὰ τὸν κατακαρφόσουν.
 15 Τὸ τρίτο τὸ φαρμακερὸ νὰ μπῆ μέσ' τὴν καρδιά του,
 καὶ γὼ διαβάτης νὰ περνῶ καὶ νὰ τοὺς χαθετίσω!
 — Καλῶς τὰ κάμετε γιατροί, καλῶς τὰ πολεμᾶτε.
 Ἄν κόφτουν τὰ φαλλίδια σας, κρέατὰ μὴ λυπάστε,
 ἔχω καὶ γὼ λιτὸ πανὶ σαράντ' ἀντέ πῆχαις.
 20 Τίς δέκα βάνω γιὰ ξαπτό, τίς δέκα γιὰ δεσίδια,
 Τίς ἄλλες τίς ποδέλοιπες τίς βάνω σάβανό του.
 — Μωρὴ σκύλλα, μὴ ἄνομη, μωρὴ δαιμονισμένη,
 δὲν ἤρρες κρίση νὰ με κοίν', κοιτῇ νὰ μ' ἀγκαλέσεις
 μὸν στὸ θεὸ μὲ ἔρριξες καὶ ὁ Θεὸς μὲ ἤρρε;

63. Ὁ Κωνσταντῖνος σκλαβωμένος.

- Δὲν εἶναι κρίμα κι ἄδικο, παραλογία μεγάλη,
 νὰ ζεῖς ἐννε τὸν Κωνσταντῆ μαζί μὲ τὸ βουβάλι;
 Ὅπουτ' ἄν δρόμος ὁ καλὸς ἐκίνα τὸ βουβάλι,
 ὅπουτ' ἄν πέτρες καὶ κλαδιά, ἐκίνα Κωνσταντῖνος.
 5 Βασιλοπούλλα πρόβαλε ἀπὸ τὸ παναθύρι:
 — Πάγ' ἀγάλια Κωνσταντῆ, μὴ σκάσει τὸ βουβάλι.
 Κι ὁ Κωνσταντῆς σὰν τ' ἄκουσε πολὺ βαρὺ τοῦ φάνη.
 — Μωρὴ σκύλλα, μὴ ἄνομη μωρὴ δαιμονισμένη,
 τὸ βουβάλι ἔχει ψυχὴ κ' ἐγὼ ψυχὴ δὲν ἔχω;
 10 Βασιλοπούλλα θύμωσε στὸ κάτεργο τὸν ρίχνει...
 Βλέπει τὸ σπῆτι τ' πὸ μακρὰν, πάρα πολὺ νὰ φέγγει.
 — Λέγω ἴππαμπᾶς μου πέθανε, λέγω ἢ μάννα μ' πάγει,
 γιὰ ἄπ' τὰ γυναικαδέρφια μου στὸν πόλεμο θὰ πάγει,
 Καὶ ὅστερ' ἀναστένναξε καὶ σπάξει τὸ κατάρτι,

- 15 δεύτερο ἀναστέναξε καὶ σπάζει τὸ τιμόνι,
 πάλι ματαναστέναξε καὶ σιάθη ἡ φεργάδα.
 Κι ὁ βασιλεὺς ἐφώναξε ἀπὸ τὴν κάμαρά του :
- Ποιὸς εἶν ποὺ ἀναστέναξε κ' ἔσπασε τὸ κατάρτι,
 πάλ' ματαναστέναξε κ' ἔσπασε τὸ τιμόνι
- 20 καὶ πάλι ἀναστέναξε καὶ σιάθη ἡ φεργάδα ;
 " Ἄν εἶναι ἀπ' τοὺς δούλους μου φλωριά νὰ τοῦ χαρίσω,
 κι ἂν εἶναι ἀπ' τοὺς σκλάβους μου νὰ τὸν ξελευτερώσω.
- Ἐγὼ μαι π' ἀναστέναξα κ' ἔσπασε τὸ κατάρτι
 καὶ πάλι ἀναστέναξα κ' ἔσπασε τὸ τιμόνι.
- 25 πάλι ματαναστέναξα καὶ σιάθη ἡ φεργάδα.
 Γλέπω τὰ σπίτια μ' φέγγουνε, γλέπω τὰ σπύρια μ' λάμπουν
 Γιὰ ὁ μπαμπᾶς μου πέθανε, γιὰ μίννα μου πεθαίνει,
 Γιὰ τὰ γυναικαδέροφρα μου στὸν πόλεμο θά πάνε.
- Ποιὸς μαῦρος εἶν' ἀλήγορος στὸν τόπο νὰ μὲ πάγει ;
- 30 Σαράντα μέρες στράτευμα στρεῖς μέρες νὰ μ' ἐπάγει ;
 Κι ὅσοι μαῦροι τ' ἀκούσανε, οὐλοῦν αἶμα κατοικήσαν
 Κ' ἕνας μαῦρος παλιογερός, γέρος πολὺ δὲν ἦταν.
 Ἐκεῖνος τὸν ἐγνώρισε καὶ μὲ χαρὰ τοῦ λέγει :
- Ἐγὼ μ' ἄξιος καὶ γλήγορος στὸν τόπο νὰ σὲ πάγω.
- 35 Σαράντα μέρες στράτευμα στρεῖς ὄρες νὰ σὲ πάγω,
 Βάλε τὴ γέμη περισσὴ καὶ σφίξε καὶ τὴ σέλλα
 Καλλίκα ἀπὸ πάνω μου, βᾶστα μὴν πέσεις κάτω.
 Ὡσοῦ νὰ πεῖ: ἀφήνω γειά, παίρνει σαράντα μίλλια
 κι ὥσοῦ νὰ ποῦνε: στὸ καλὸ, παίρνει σαράντα πέντε.
- 40 " Ἄς πᾶμε κι' ἀπ' τ' ἀμπέλι μας νὰ δῶ βαστᾶ ἀκόμα ;
 Βρίσκει τὸν μπαμπᾶ του κ' ἔσκαφτε, κλαίγει μοιρολογιέται
- " Ὄρα καλὴ σου γέροντα, τί εἶν αὐτοῦ ποὺ κάμεις ;
 Τὸ ἔρημο, τὸ σκοτεινὸ, τοῦ γιοῦ μου τὸ ἀμπέλι,
 ποῦ ταν τριῶ μερῶ γαμπρός, σαράντα χρόνια σκλάβος,
- 45 κι ἀπόψε τὴν καλούδα του τὴν εὐλογιέται ἄλλος.
- Παρακαλῶ σε, γέροντα, φτάνω καὶ γὼ στὸ γάμο ;
 — " Ἄν εἶν ὁ μαῦρος γλήγορος, φτάνεις, γιὰτὶ δὲν φτάνεις ;
 Κι ὥσον νὰ πῆ: σάφινω γειά, πῆρε σαράντα μίλλια,
 κῆσσον νὰ πῆ: ἢ στὸ καλὸ, πῆρε σαράντα πέντε.
- 50 " Ἄς πᾶμε κι ἀπὸ τὴ βρύση μας νὰ δῶ βαστᾶ ἀκόμα ;
 Βρίσκει τὴ μίννα τ' κ' ἔπλυνε, κλαίγει μοιρολογιέται.
- " Ὄρα καλὴ σου καλογρᾶ, τί εἶν αὐτοῦ ποὺ κάμεις ;
 — Τὰ ἔρημα, τὰ σκοτεινά, τοῦ γιοῦ μου τὰ ρουχᾶκια,
 πού ταν τριῶ μερῶ γαμπρός, σαράντα χρόνια σκλάβος

- 55 *κι ἀπόψε τὴν καλοῦδα του τὴν εὐλογίεται ἄλλος.*
 — Παρακαλῶ σε, καλογρά, φτάνω καὶ γὼ στὸ γάμο;
 — Σὰν εἶν ὁ μαῦρος γλήγορος φτάνεις, γιατί δὲν φτάνεις;
Κι ὅσου νὰ πῆ: σάφήνω γειά, παίρνει σαράντα μίλλια,
κι ὅσου νὰ πῆ: ἄ στὸ καλὸ, πῆρε σαράντα πέντε.
- 60 *Κι ὁ μαῦρος χιλιομίντρεξε ἀπὸ βαρὺ λιβάδι.*
 — Λέγω Θεὸς χαμοβροντᾷ, λέγω δράκοι παλιοῦνε;
Κ' ἡ νύφ' ἀπολογήθηκε μὲ τὴ χαρὰ στὰ χεῖλη:
 — Ἄντε, παπάδες στὸ καλὸ καὶ σεῖς οἱ καλεσμένοι,
μῆτε Θεὸς χαμοβροντᾷ μηδὲ δράκοι παλιοῦνε,
- 65 *μόν εἶν' ὁ καλὸς μου κ' ἔρχεται, μαῦρος τ' χιλιμντράει.*

64. Ἡ νύφη τοῦ τσοβάνη.

- Ἦ Κωνσταντῖνος ὁ μικρός, ὁ μικροπαντρεμένος,*
τὸ Μάη ἀμπέλι φύτεψε, τὸ Μάη γυναῖκα πῆρε.
Τὸ Μάη τὸν ἤρθε μῆνυμα στὸ πόλεμο νὰ πάγει.
Τὴ μάνα ἐπροσκάλισε καὶ τὴνε πάραγγέλνει.
- 5— *Μάνα μου, τὴν καλοῦδα μου καλὰ νὰ τὴν κοιτάξεις,*
μῆλο νὰ τρώγει τὸ πωρό, ρῶδι τὸ μεσημέρι,
στοῦ ἥλιου τὸ βασίλειο νὰ τρώει περιστέρι.
Ἀκόμα δὲν ἐξήβγηκε κἄνε δυὸ μίλλια ἀλάργα
καὶ στὸ σκαμνὶ τὴν κάθησε κι ἀντιοῖκια τὴν ξουρίζει.
- 10 *Τὴν δίνει δέκα πρόβατα, καὶ δεκαχτὼ κατσίκια,*
τρὶα σκυλλιά λαγωνικά ἀργυρομανιακάτα,
τὴν δίνει καὶ μισὸ ψωμί, καὶ δεκαχτὼ κρομμύδια.
 — *Σὰν δὲν τὰ κάμεις ἑκατὸ σὰν δὲν τὰ κάμεις χίλια,*
καὶ τὰ σκυλλιά λαγωνικά τὰ κάμεις δέκα-τρὶα,
- 15 *στὸ κάμπο νὰ μὴν κατεβῆς, νερὸ νὰ τὰ ποτίσεις.*
Σὰν ἤθελε ἡ μοῖρα τσου, κι αὐτὸ τὸ ριζικό της,
τὰ ἔκαμε καὶ ἑκατὸ, τὰ ἔκαμε καὶ χίλια,
καὶ τὰ σκυλλιά λαγωνικά τὰ καμε δέκα τρία.
Στὸν κάμπο τὰ κατέβασε, νερὸ νὰ τὰ ποτήσει.
- 20 *Νά, κι ὁ καλὸς της ἔρχεται ἀπὸ βαρὺ ταξίδι.*
 — *Φόλακ' ἀνάσφερε νερὸ νὰ πιοῦν τὰ διψασμένα,*
Νὰ πιῶ καὶ γὼ κι ὁ μαῦρος μου καὶ τὰ λαγωνικά μου,
Σαράντα τάσια, ἀνέσφερε καὶ δὲν ἀναντρανίζει,
κἄλλα σαράντα τέσσαρα καὶ τότε ἀναντρανίζει.
- 25 *Καὶ τότε τὸν ἐγνώρισε, βαρεῖα ἀναστενάζει:*
 — *Φόλακα, τ' ἀνάσφρα ν' βαρὺ, γιά, τὸ νερὸ λυπᾶσαι;*
 — *Οὔτε τ'ἀνάσφρα ν' βαρὺ, μοῦδε νερὸ λυποῦμαι.*

- Ἔντρα ἔχω σὶν πόλεμο καὶ λείπει δώδεκα χρόνια .
 — Ποιανοῦ εἶναι τὰ πρόβατα ; ποιανοῦ εἶναι τὰ γίδια,
 30 ποιανοῦ κι ὁ πιστικὸς ποὺ στέκει καὶ τὰ φλάγει ;
 — Τοῦ Κωνσταντῆ γ' τὰ πρόβατα, τοῦ Κωνσταντῆ τὰ γίδια,
 τοῦ Κωνσταντῆ κι ὁ πιστικὸς ποὺ στέκει καὶ τὰ φλάγει.
 Καὶ τότε τὴν ἐγνώρισε, πὼς εἶναι ἡ καλή του.
 Στὸν μαῦρο τὴν ἀνέβασε σὶὸ σπῖτι τήνε κρύβει . . .
 35— Μάννα, ποῦ εἶναι ἡ καλή μ', ποῦ εἶναι οἱ ὀφθαλμοὶ μου ;
 — Στὴ γειτονιά ἐδιάβηκε, τώρα θέλει νὰ ἔρτει . . .
 — Ποῦ ναι, μάννα μ', καλούδα μου ; ποῦναι οἱ ὀφθαλμοὶ μου ;
 — Κεῖνη γιέ μου, ἀπόθανε καὶ ἔχει τόσα χρόνια . . .
 — Μάννα μου, σὰν ἀπόθανε, ποῦ εἶνε τὸ μνημόρι ;
 — Κεῖνο, γιέ μου, χορτάρισε, καὶ πλειὸ δὲ φανερώγει.

65. Ἡ Μάρω.

- Ἡ Μάρω κάδαν στὰ ψηλά καὶ λιανοτραγουδοῦσε.
 Γιαλὶ βαστᾶ σὶὸ χέρι της, τ' ἀκάλλη της κοιτάζει.
 — Ἀκάλλη μου, ἀκάλλη μου, τοῦ Γιάννη δὲν τὸν πιάνει.
 Σύρε καὶ ἔλα μὰ βραδνά, Κώστα μου παλλικάρι.
 5— Φοβοῦμαι, Μάρω, σκιάζομαι, φοβοῦμαι ἀπὸ τὸ Γιάννη,
 — Ὁ Γιάννης πάγει σὶὸ βουνὸ θ' ἀογήσει γιὰ νὰ ἔρτει . . .
 Νὰ κι ὁ Γιάννης, ἔρχεται μετ' ὅλο κνήγι.
 Σύρει τὰ λάφια ζωντανὰ τ' ἀροκῶδια μερωμένα.
 — Ἄνοιξε, Μάρω, ἄνοιξε νὰ μπάσω τὸ κνήγι.
 10— Φοβοῦμαι, Γιάννη μ', σκιάζομαι, φοβοῦμαι τὰ ἀροκῶδια,
 μὲν πάνε τα σὶὴ μάννα σου, ποῦ εἶναι μαθημένη.
 Δίνει βιτσιὰ τὸ μαῦρο του σὶὴς μάννας του πηγαίνει . .
 — Ἄνοιξε, μάννα μ', ἄνοιξε, νὰ μπάσω τὸ κνήγι.
 — Ἡ Μάρω Κώστα πισφαλεῖ, ἡ Μάρω Κώστα ἔχει.
 15 Δίνει βιτσιὰ τὰλόγον του σὶὸ σπῖτι του παγαίνει,
 δίνει κλωτσιὰ τὴν πόρτα του, καὶ μέσα τήνε μπάζει.
 Βρῖσκει τὴ Μάρω ἀγκαλιὰ, τὸν Κώστα σ' ἕνα στρώμα,
 καὶ τοὺς κατακομμάτισε, σὶὸ μῦλο καὶ τοὺς πάγει.
 — Ἄλεσε μῦλε μ' ἄλεσε, κορμὶ χαριτωμένο,
 20 τ' ἀλεύρι θγάλε κόκκινο καὶ τὴν πασπάλ' μελάνι,
 νὰ γράφουν οἱ γραμματικοὶ : νὰ μὴν τὸ κάνει ἄλλη.

66

- Τί ἔχεις, Θεωνίτσα, μέρα καὶ νύχτα κλαίς
 καὶ μένα τὴ νερέ σου, γιὰτὶ δὲν μετ' ὅλο λές ;

- Τί νά σε πῶ, νενέ μου, τί νά σ' ἀφηγηθῶ;
Δέ ξέρεις ἀπ' ἀγάπη κι ἀπό κορυφὸ καημό.
- 5 Ὅλα τὰ κοριτσάκια γελοῦν καὶ χαίρονται
κ' ἐγὼ ἢ Θεωνίτσα μὲ τίς δαγκαματιές.
- Καὶ ποιὸς σὲ τοίμπησε Θεωνίτσα, καὶ ποιὸς σὲ φίλησε;
— Δὲν εἶν' ξένος, νενέ μου, δὲν εἶναι μακρονός.
'Ο κὺρ Ἀθανασάκης τοῦ Μανωλάκη γιός.
- 10— Σὰν σὲ φίλησε Θεωνίτσα, τί σὶ ἔδωκε;
— Διαμάντι δαχτυλίδι καὶ ἓνα λαχωρί.
εἴκοσι δυὸ φλωράκια, φουστάνι τζαμφεσί.
Ἔπεσα στὸ κρεββάτι καὶ δὲν τὸ φόρεσα.
Τὸ λαχωρί, νενέ μου, δῶσ' το στὴν ἐκκλησιά,
- 15 νὰ τὸ φορεῖ ὁ διάκος, ὅταν θὰ λειτουργεῖ.
Τὸ τζαμφεσί, νενέ μου, σὶς φιλενάδες μου,
γιὰ νὰ θυμῶνται πάντα τίς δημοφάδες μου.
Πιάνει γιατροὺς καὶ στέλνει γιατροὺ πεντέξι ἐφτά,
νὰ κάμωμε κορσοῦλιτὸ νὰ δώσουν γιατρικά.
- 20— Γιατροὶ καὶ γιατροσόφοι πάστε τὰ γιατρικά,
Σήμερα Θεωνίτσα πᾶει μᾶς ἀφίγει πιά . . .
'Όντας τὴν κατεβάσαν ἀπὸ τὴ σκάλα της,
μικροὶ μεγάλοι κλαίγαν τὴν ἐμορφάδα της . . .

67. Ἡ κυρὰ Βδοκιά.

- Σαράντα χρόνιά ἔχιζαν τῆς Τρίχας τὸ γεφύρι.
'Όλημερὶς τὸ χιτίζανε τὴ νύχτα τὸ γκρεμίζον.
Κι ὁ κάλφας ἀποκρίνεται μὲ τὸν καημὸ στὰ χεῖλη.
- Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ποὺ τὸ γκρεμνᾷ, ποιὸς εἶναι ποὺ τὸ ρίχνει;
5 Σὰν θέλει γρόσια καὶ φλωριά ἐγὼ νὰ τότε δώσω.
Δὲν θέλω γὰρ τὰ γρόσια σου, δὲν θέλω τὰ φλωριά σου,
μόν θέλω τὴν κυρὰ Βδοκιά τὴν ἀηδονολαλοῦσα,
ποὺ κάρθσε καὶ τραγούδησε πὸ τὸ πωρὸν εἰς τὸ γιόμα,
καὶ ξύπνησε τὸ βασιλὲ μὲ τὴ βασιλίσσά του
- 10 καὶ ξύπνησε ἐννιά χωριά καὶ δεκαοχτὼ καζᾶδες,
καὶ ξύπνησε τὸ δράκοντα μὲ τὴ δρακόντισσά του.
Κι ὁ κάλφας ὄντας τ' ἄκουσε πολὺ τὸν κακοφάνη.
- Αἴντε, μπρὲ σὺ, καλὸ παιδί τὴ κυρὰ Βδοκιά νὰ φέρετε,
καὶ πέσ' τὴν γιὰ νὰ στολιστῇ νὰ βάλει τὰ χρυσᾶ της . . .
- 15— Αἴντε νὰ πᾶμ' κυρὰ Βδοκιά κι ὁ Κωνσταντῆς σὲ θέλει.
— Καὶ τί με θέλ' ὁ Κωνσταντῆς, καὶ τί με θέλ' ὁ κάλφας;
'Εχτές, προχτές ἤμουν ἐκεῖ καὶ πάλι τί με θέλει;

- Σκόνεται καὶ στολίζεται πὸ τὸ πωρὸν ὡς τὸ γόμα.
 Βάλλει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι ἀστήθι
 20 καὶ τὸν καθάριο αὐγερινὸ τὸν βάλλει δαχτυλίδι.
 Στὸ δρόμο ὅπου πήγαινε ἀηδόνια κελαηδοῦνε :
- Αὐτοῦ ποῦ πᾶς κυρὰ Βδοκιὰ δὲν εἶν' γιὰ νὰ γυρίσεις.
 — Γιὰ σιάσου σὺ καλὸ παιδί, νὰκούσω τί μὲ λέγουν.
 — Αἶντι νὰ πᾶμε κυρὰ Βδοκιὰ καὶ ὁ Κωνσταντῆς προσμένει,
- 25 Ἀηδόνια εἶν' καὶ ὡς κελαῖδοῦν, πουλιά ναι καὶ ὡς λέγε.
 Στὸ δρόμο ὅπου πάγαιναν, μάγισσες τὴν φωνάζουν :
- Αὐτοῦ ποῦ πᾶς κυρὰ Βδοκιὰ δὲν εἶν' γιὰ νὰ γυρίσεις.
 — Γιὰ σιάσου σὺ καλὸ παιδί, νὰκούσω τί μὲ λέγε.
 — Αἶντι νὰ πᾶμε κυρὰ Βδοκιὰ καὶ ὁ Κωνσταντῆς προσμένει.
- 30 Μάγισσες εἶναι καὶ ὡς λαλοῦν, μάγισσες καὶ ὡς λέγουν.
 — Καλῶς τὰ κάμεις Κωνσταντή, καὶ σεῖς καλοὶ ἀδερφάδες,
 ἔχτες προχτές ἤμαρ ἐδῶ καὶ πάλι τί με θέλεις;
 — Τὸ δαχτυλίδι μ' ἔπεσε ἢ πρώτη μ' ἀρραβῶνα,
 θέλω νὰ μπῆς, θέλω νὰ βγῆς, καὶ νὰ μὲ τὸ βγάλεις.
- 35 Μεταχαρᾶς μου, Κωνσταντή, τί μὲ πῆς νὰ κάνω.
 Ἐγὼ νὰ μπῶ καὶ γὼ νὰ βρῶ καὶ γὼ νὰ σὶ τὸ βγάλω.
 Πιάσαν τὴν κατεβάσανε δεκά ὄργνες τὸ βάθος.
 Κυρὰ Βδοκιὰ φοβήθηκε καὶ τὸν παρακαλοῦσε :
- Σύρε μ' ἀπάνω, Κωνσταντή, σύρε μὲ ἀπάνω κάλφα,
 40 τὸ δαχτυλίδι σ' τὸ βρα γὼ σύρε μὲ ἀπάνω κάλφα.
 — Τὸ δαχτυλίδι μ' τὸ φορῶ καὶ ἀπάνω δὲ θὰ ἔβγεις.
 — Κι ἄφρα σὶ τὴν κούνια τὸ παιδί, καὶ ἀνοιχτὴ τὴν πόρτα.
 — Ἐγὼ τὴν πόρτα τὴν σφαλῶ καὶ τὸ παιδί τὸ βλέπω.
 — Ἀκούστε χῶρες καὶ χωριά κλησιῆς καὶ μοναστήρια,
- 45 τρεῖς ἀδερφάδες ἤμασταν καὶ οἱ τρεῖς κακογραμμένες.
 Ἡ μὴ φμιασε τὸ Δούναβη καὶ ἡ ἄλλη τὸν Εὔφρατη,
 καὶ γὼ ἡ κακορρίζικη τῆς Τρίχας τὸ γεφύρι.
 Ὡς τρέχουν τὰ ματάκια μου, νὰ τρέχει τὸ ποτάμι,
 ὡς τρέμει τὸ κορμάκι μου νὰ τρέμει τὸ γεφύρι,
- 50 καὶ ὡς πέφτουν τὰ μαλλάκια μου νὰ πέφτουν οἱ διαβάτες.
 Τί εἶναι αὐτὸ ποὺ εἶπα γὼ ἡ κακομοιρασμένη;
 πῶχω ἀδελφὸ σὶ τὴ ξενιτεὶα καὶ πῶς θὲ νὰ περάσει;
 Μὲν τὸ μεγάλο Σάββατο νὰ στέκει τὸ γεφύρι.

68. Οἱ τρεῖς κεντίστρες.

Παρακαλῶ τὴν Παναγιά καὶ προσκυνῶ τὸ γιό της

Γιὰ νὰ μὲ δώσουν τὰ κλειδιά ν' ἀνοίξω τὸ περιβόλι,
 νὰ κόψω δυὸ τριαντάφυλλα νὰ κάνω φροκαλίτσα,
 νὰ φροκαλῶ τὴ θάλασσα ν' ἀράζων τὰ καράβια.
 5 Τρία καράβια ῥάξανε στοῦ βασιλιᾶ τὴν πόρτα.
 Κι ὁ βασιλιάς δὲν ἦταν ἐκεῖ μόν' τρεῖς βασιλοπούλλες.
 Ἡ μιὰ κεντὰ τὸν οὐρανὸ κ' ἡ ἄλλη τὸ φεγγάρι
 κ' ἡ τρίτη ἢ μικρότερη κεντὰ τὸ μαξιλάρι.

69. Γαμήλιο.

Σήκω νύφη σήκω νυφοῦλλα μου, ὅ φίλα τὴν Παναγία,
 Σήκω νὰ βάλ'ς τὰ σεβηγιά σ', κάνε μετάνοιες τρεῖς
 νὰ πᾶς σὴν ἐκκλησιά σ'. καὶ θὰ στεφανωθῆς.
 Κάνε μετάνοια μία,

70 Τὰ παράπονα νεκροῦ

Ἐχτὲς προχτὲς ἐπέθασα π' ἕνα ρημοκλήσιον,
 Γλέπω μνημόρια περισσά, μνημόρια ντάμ' ἀντάμα
 κ' ἕνα μνημόρι χωριστὰ ξεχώσα πὸ τὰ ἄλλα.
 Δὲν πρόσεξα καὶ πάτησα ἀπάνω στοῦ κεφάλι,
 5 κούγω τὸ νὸ καὶ γόγγυξε τὸ νὸ κι ἀναστενάζει.
 — Τί ἔχεις, γέ μου, καὶ θαγγᾶς, τί ἔχεις κι' ἀναστενάζεις;
 Σὰν εἶν' μεγάλ' ἢ πλάκα σου νὰ σὶ τὴν πελεκήσω,
 κι' ἂν εἶν' τὸ χῶμα σου πολὺ νὰ σὶ τὸ ξεφκιαρίσω.
 — Δὲν εἶν' μεγάλ' ἢ πλάκα μου νὰ μὲ τὴν πελεκήσεις,
 10 μηδὲ τὸ χῶμα μου πολὺ νὰ μὲ τὸ ξεφκιαρίσεις.
 Τάχα δὲν ἤμουν καὶ γὼ νύς, δὲν ἤμουν παλλικάρι,
 τάχα δὲν ἐπορπάτησα τὴ νύχτα μὲ φεγγάρι,
 καὶ τὴν ἀγῆ μὲ τὴ δροσιά, τὸ γιῶμα μὲ τὸ κάμα
 καὶ ἤρτες καὶ μὲ πάτησες ἀπάνου στοῦ κεφάλι,
 15 μὲ στράβωσες τὸ φέσι μου, χάλασες τὴ σπερσιᾶ μου;

71. Τὸ αὐτό.

Μηλιά μου, πούσαι στὸν γκορημνὸ τὰ μῆλα φοροτωμένη.
 τὰ μῆλα σου λιμπίστηκα, μὰ τὸν γκορημνὸ φοβοῦμαι.
 — Καὶ σὰν φοβᾶσαι τὸ γκορημνὸ ἔλ' ἀπ' τὸ μονοπάτι.
 — Τὸ μονοπάτι μ' ἔβγανε σὲ μιὰ ρημοκκλησίτσα,
 5 γλέπω μνημόρια περισσά, πολλὰ μνημόρια ἀντάμα,

κ' ἓνα μικρὸ παρόμνημα, ξέχωρα πὸ τὰ ἄλλα,
δὲν πρόσεξα τὸ πάτησα ἄπάνω στὸ κεφάλι.

72. Ἡ ἔμορφη Βλάχα.

Αὐτὴ ἡ Βλάχα ἔμορφη αὐτὴ ναι παινεμένη
πῶχει τὰ χίλια πρόβατα καὶ πεντακόσια γίδια.
Λύκος νὰ φάγ' τὰ πρόβατα τσακάλ' νὰ φάγ' τὰ γίδια,
καὶ μιὰ μεγάλη ἀρρωστιά νὰ εὔρει τὸ τομπάνο,
5 νὰ μείν' ἡ Βλάχα μοναχῆ, νὰ μᾶς κερνάει γλυκὸ κρασί
καὶ κάστανα ψημένα.

73. Ὁρφανὸς καὶ ὄρφανή.

Βγῆκ' ἓνας τομπάνης ξένος ἀπὸ νὰ χωριό,
κ' ἔβροσκε τὰ πρόβατά του πάνω στὸ βουνό,
καὶ τὴν κόρη ἔπουν εἶναι μέσ' τὴν ρεματιά,
βρίσκει πρόφραση τομπάνος καὶ τὴν ὀμιλά.
5— Καλημέρα, βοσκοπούλλα, ἦρθα νὰ σὶ πῶ
δνὸ μικρὰ χρυσᾶ λογάκια, πως σὲ ἀγαπῶ.
Ἔχεις μάννα, ἔχεις κόρη γὰ νὰ τίς τὸ πῶ,
νὰ γενοῦμε ἓνα ταίρι καὶ νὰ ζοῦμε τὰ δνὸ;
— Ἀπὸ μάννα κι ἀπὸ κόρη εἶμαι ὄρφανή,
10 καὶ σ' αὐτὴ τῆ γῆς ἐπάνω δὲν ἔχω κανεῖ.
— Ὁρφανὸς εἶμαι κινῶ μου, ὄρφανή καὶ σύ,
νὰ γενοῦμαι ταίρι, νὰ δουλειὰ χρυσοῦ.

74. Τὸ περιβόλι μὲ τὴ βρύση του.

Σ ὀρφάτο περιβόλι μὲ ἄνθη στολισμένο,
μιὰ ταχινὴ διαβαίνω νὰ παρηγορηθῶ,
νὰ ξεφαντώσ' ὁ ροῦς μου ἀπὸ τοὺς λογισμούς μου,
γιατὶ μὲ βασανίζει ἡ νέα π' ἀγαπῶ.
5 Καὶ κεῖ πὸν τριγυρίζω στὸ περιβόλι μέσα,
ὅσ' ἄνθη μὲ ἀρέσαν στέκομαι καὶ θωρῶ.
Βλέπω μιὰ κρούα βρύση κοντὰ στὸ κνπαρίσσι,
καὶ πότιζε τὰ δέντρα μὲ τὸ κρούο νερό.
Εἶς ἓνα κλοναράκι σὲ μᾶς μηλιᾶς κλαδάκι,
10 θωρῶ ἔν' ἀηδονάκι γλυκᾶ νὰ κελαηδεῖ,
καὶ τὸ κελᾶηδημά του μὲ φάνηκε νὰ λέγει:
— Βλέπετε σεῖς οἱ νέοι ὅσ' ἄνθη ποῦναι κεῖ;

- Βλέπετε τὰ καημένα λάμπουνε μωρισμένα,
μέσα στὸ περιβόλι εὐμορφα στολιστά.
- 15 Θέλετε νὰ χαρῆτε; καιρὸν μὴν καρτερῆτε,
γιατ' ὁ καιρὸς διαβαίνει καὶ δὲν γυρίζει πλιό.
Τέτοια ναι κ' ἡ νεότης ὡς ἄνθος μωρισμένη,
ἀπὸ βροδὸν διαβαίνει καὶ δὲν γυρίζει πλιό.

75. Ἡ κατάρα τῆς ἀγαπητικιάς.

- Στὴν πέτρα ὅπου πάτησες καὶ μπῆκες μέσ στὴ βάρκα,
νά μουν κι γὼ ἐκεῖ μαζί, νὰ τὴν γεμίσω δάκρυα.
Πουλί μ', ἐκεῖ πού θὲ νὰ πᾶς κι κεῖ πού θὲ ν' ἀράξεις
πολλὲς κοπέλλες θὲ νὰ δῆς καὶ μένα θὰ ξεχάσεις
- 5— Ἄν μὲ ξεχάσεις, μάτια μου, καὶ κάμεις ἄλλο ταῖρι,
σκλάβο νὰ σὲ πωλήσουνε στῆς Μπαρμπαριάς τὰ μέρη,
νὰ σὲ φορέσουν οἰδερά καὶ στὸ λαμὸ καδένα,
καὶ μόνος νὰ τ' ὁμολογᾷς πὼς τὰ φορεῖς γιὰ μένα.

76. Ποιὰν νὰ κάνω ταῖρι.

- Τῆς νύχτας ὄρες δώδεκα, τίς δυὸ πέφτω κοιμοῦμαι,
τίς δέκα διαλογίζομαι, ποιὰνα νὰ κάνω ταῖρι.
Νὰ κάμω τὸ βασιλικό; χλωρὸς καὶ μαραγκιάζει.
Νὰ κάμω τὸ τριαγιάφυλλο; ἀέρας τὸ τινάζει.
Ἄς κάμω τὴ μαντζουρασιά, ὅπου καλὰ μυρίζει.

77. Ὁ Χάρος καὶ ὁ γιὸς τῆς χήρας.

- Βλέπω τὸ Χάρο πῶρχεται σιῶλογο καβαλάρης.
Σφαλοῦν τίς πόρτες δὲ σφαλοῦν, τὰ παραθύρι' ἀνοίγουν.
- Καλῶς μᾶς ἦρθες, Χάρε μου, νὰ φάμε καὶ νὰ πιοῦμε.
— Ἐγὼ δὲν ἦρτα ὡς ἐδῶ νὰ φάμε καὶ νὰ πιοῦμε,
5 μόν γιὰ τῆς χήρας τὸν υἱό, νὰ πάρω τὴν ψυχὴ του.
- Ἄφσε με, Χάρε νὰ χαρῶ, ἄφσε με πέντε μέρες,
τίς δυὸ νὰ φάγω καὶ νὰ πιῶ τίς τρεῖς νὰ τριγυρίζω.
Ἐχω παιδιὰ μικρούτσικα καὶ δὲν τὰ πρέπ' ὀρφάνια,
ἔχω γυναῖκα ἔμορφη καὶ δὲν τὴ πρέπουν μαῦρα,
10 μόν' δεῖξε μὲ τὴν τέντα σου κι ἔρχομαι μοναχός μου.
- Ἐσὺ νὰ διῆς τὴ τέντα μου τρομάρα θὰ σὲ πιάσει,
ὀλοτριγύρω περᾶσι καὶ μέσα μαύρη μούχλα
νὰ δῆς καὶ τὰ τεντόξυλα μὲ τὰ μαλλιά δεμένα.

- "Ελα νὰ πὰ παλέφωμε σὲ μαρμαρένι' ἄλώνι.
 15 Πὸ τὰ μαλλιά τὸν ἄρπαξε νὰ πάρει τὴν ψυχὴ του.
 — "Αφσε με, Χάρ' ἀπ' τὰ μαλλιά και πιάσε μ' ἀπ' τὸ χέρι. . .

78. Πὸν καρτερεῖ τὴν ἄνοιξιν.

- Θέλετε, δέντρα ἀνθίσετε, θέλετε μὴν ἀνθεῖτε
 Στὸν ἥσκιο σας δὲν κάθουμαι κι οὐδὲ και σιτὴ δροσιά σας,
 μόν καρτερεῶ τὴν ἄνοιξη, τὸ Μάη καλοκαίρι,
 ν' ἀνθίσ' ὁ γαῦρος κ' ἡ ὄξυά, ν' ἀνθίσουν τὰ λημέρια,
 5 νὰ βγοῦν οἱ βλάχοι στὰ βουνὰ νὰ βγοῦν κοὶ βλαχοποῦλλες,
 νὰ βγοῦν τὰ λάγια πρόβατα μὲ ἔμορφα κονδούνια.

79. Πὸν ἔκαμνε τὴ ρόκα της.

- Μιὰ Παρασκευὴν ἡμέρα—πέρασα π' τὴν πόρτα σου
 κ' εἶδα σε σιὸ παναθύρι—κ' ἔκανες τὴ ρόκα σου
 κ' ἔλαμπε τὸ πρόσωπό σου—σὰ βενέτικὸς χαρὸς
 και τὸ καμαρόφρονδό σου—βγάξ' ἀχτίνες λαμπερές.
 5 Καὶ ποιὸς εἶδε τέτοιο ρούρι—ἄσπρο σὰν τὸ γιασεμί,
 δὲν τὸ ἔλπιζα καημένος—γὰ τὸ δῶ τέτοιο κορμί,
 νὰ πετάξω, ν' ἄρθω πάνω—πὰ σιτὴ ρόκα σου πουλλί,
 νὰ σι κόψω τὸ κλονί σου—γὰ σ' ἀρπάξω τὸ σκουλλί.
 Καὶ τ' ἀδράχι σου νὰ ρίξω—πὸ τὸ παναθύρι σου
 10 και στὰ χέρια μου νὰ πάρω—τ' ἀργυρὸ σφοντύλι σου.

80. Τὰ δυὸ λόγια.

- Μπῆκα σ' εἶνα περιβόλι—νὰ γελάσω νὰ χαρῶ,
 βρίζω τὸ μικρὸ σπιτάκι—κ' ἦτανε μσανοιχτό.
 Μέσα κόρη ἑκατότιαν—ἔμορφη κι ἐγγενιά.
 Τὸ λαχούρι μου τὴν βγάξω—και τὴν διπλοχαιρετῶ.
 5 Κόρη μ' ἂν εἶναι ὀρισμός σου—δύο λόγια νὰ σι πῶ,
 κόρη, νὰ σι φανερώσω—πὸς πολὺ σὲ ἀγαπῶ.

81. Ἡ ἄσχημη συντυχιά.

- Μιὰ κόρη κάδακ κ' ἔφαινε και λιανοτραγουδοῦσε:
 — «Γιὰ ἔβγα ἦλιε μ', γιὰ θὰ βγῶ, γιὰ λάμψε γιὰ θὰ λάμψω,
 γιὰ ρίξε τίς ἀχτίνες σου, γιὰ θ' ἄβγω νὰ τίς ρίξω».
 Τοῦ ρήγα γιὸς ἐπέρασε, σι' ἄλογο καβαλλάρης

- 5 Τ' ἄλογο τὸ κοινοκρατεῖ τὴν κόρη συντυχαίνει.
 — Κόρη μου, δὲν παντρεύεσαι; κόρη μ' δὲν παίρνεις ἄντρα;
 — Ἐμορφος εἶσαι ρήγα μου, ἄσχημα συντυχαίνεις.
 Καὶ πῶς μὲ σὲ νὰ παντρευτῶ, νὰ πάρω παλλικάρη,
 ποὺ ἔχω γιὸ σὰ γράμματα καὶ κόρη στὸ γκεργκέφι;
- 10 Ἀκόμη δυὸ τὸν καρτερωῶ τρία τὸν ἀπαντέχω
 Καὶ μὴ τὰ τρία κ' ὕστερα θὰ βγῶ νὰ σὶ γυρέψω.
 — Κόρη μ' ἐγὼ μ' ὁ ἄντρας σου, ἐγὼ μὲ ὁ καλὸς σου,
 καὶ ἄνοιξε τὴν πόρτα σου γιὰ νὰ ἐρθῶ ἀπάνω.
 — Ἄν εἶσαι σὺ ὁ ἄντρας μου, ἂν εἶσαι ὁ καλὸς μου,
 πές μὲ σημάδια τοῦ κορμοῦ μ', σημάδια τῆς ἀλλῆς μου.
 — Ἔχεις μηλιὰ στὴν πόρτα σου, καὶ κλήμα στὴν ἀλλή σου,
 κάνει σταφύλι ραζακί, γλυκὸ κρασί σὰ μέλι
 ἔχεις ἐλιὰ στὸ μάγουλο, ἐλιὰ στὸ στηθικό σου
 καὶ ἀνάμεσα σὰ στήθια σου ἥλιο καὶ τὸ φεγγάρι.

82. Ἡ συντέκνισσα νύφη.

- Μιά κόρη κάλταν κ' ἔφαινε καὶ λιανοτραγουδοῦσε
 κ' ἓνα πουλλὴ χρυσὸ πουλλὴ πὰ στὸ ξυλόχτενό της:
- Ἐσὺ κόρη μου τραγουδεῖς, φαίνεις, νυφανταρίζεις,
 καὶ ὁ καλὸς σ' παντρεύεται ἄλλη γυναῖκα παίρνει,
 5 καὶ σένα σὲ καλέσανε συντέκνισσα νὰ γένεις.
 Τρέχει καὶ πάγ' στὴ μάννα της δάκρυα φορτωμένη.
 — Τέχεις, κόρη μ' καὶ θλίβεσαι καὶ βαρυναστανάζεις;
 — Μάννα μ' καλὸς μ' παντρεύεται, ἄλλη γυναῖκα παίρνει
 καὶ μένα μὲ καλέσανε, νὰ πὰ νὰ στεφανώσω.
- 10 Σὰν ἔχεις πόδια νὰ σταθεῖς καὶ μέση νὰ λυγίσεις,
 σὰν ἔχεις σίδηρο καρδιά, στέφανα νὰ φιλήσεις,
 νὰ στεφανώσεις πῆγαινε, συντέκνισσα νὰ γίνεις.
 Ἐκατσε καὶ στολίστηκε πὸ τὸ πουργὸ στὸ γιῶμα.
 Βάνει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι ἀσκήθη
 15 καὶ τὸν καθάριο ἀγγερινὸ τὸν βάνει δαχτυλίδι,
 τὸν ἄμμο τὸν ἀμέτρητο τὸν βάν' μαργαριτάρια,
 παίρνει τίς σκλάβες ἀπ' ἐμπρὸς καὶ στὴ χαρὰ παραίνει.
 Χάνει παπᾶς τὰ γράμματα, καὶ ὁ διάκος τὰ χαρτιά του
 καὶ τὰ μικρὰ διακόπουλλα χάσαν τὰ λογικὰ τους.
 20 Ψέλνε, παπᾶ, ὡς ἔψελνες, διάκε, ὡς καλονάρχας,
 καὶ σεῖς μικρὰ διακόπουλλα, λᾶτε σὰ λογικά σας.
 Παπᾶ μ', ἂν εἶσαι χριστιανὸς καὶ ξέρεις ἀπ' ἀγάπη,
 γιὰ σήκωσε τὰ στέφανα καὶ βάλτα στὴν κουμπάρα...

83. Ὁ κοντός ποὺ πουλεῖ τὴν γυναῖκα του.

- Ἔνας κοντός, κοντούτσικος, εἶχ' ἔμορφη γυναῖκα,
 χρέος πολὺ τοῦ ρίξανε, χίλιες χιλιάδες γρόσια.
 Πουλεῖ γελάδια, ἀγέννητα γελάδια γεννημένα,
 καὶ κάθσε καὶ λογάρισε καὶ πάλι δὲν ἐβγήκε.
- 5 Πουλεῖ ἀμπέλια ἀτρώγητα, ἀμπέλια τρυγημένα,
 πουλεῖ χωράφια ἀθέριστα, χωράφια θερισμένα,
 κάθσε καὶ λογάρισε καὶ πάλι δὲν ἐβγήκε.
 Πούλησε μύλους δεκοχτὼ μὲ μυλωνάδες μέσα,
 πούλησε καὶ τὰ σπίτια του, αὐλὲς μαρμαρωμένες.
- 10 Κάθησε καὶ λογάρισε καὶ πάλι δὲν ἐβγήκε.
 Καὶ τὴν καλή του στόλισε καὶ πάγ' ἔα τὴν πουλήσει.
 Ἐννιά τελάλδες ἔβγαλε γιὰ τὴν τελαλίσει.
 — Ποιὸς παίρν' ἀχεῖλι κόκκινο, μάτια ζωγραφισμένα
 κῆνα κορμὶ ἀγγελικὸ γὰ παίζει, γὰ γλεντίζει;
- 15 Κανεὶς δὲν ἀπλογήθηκε ἀπὸ τὸν κόσμον οὐλον.
 Ἔνα μικρὸ ναυτόπουλο κῆνο ἀπλογήθη:
 — Πόσα θὰ τὴν πουλήσετε, ἦγω θὰ τὴν ἐπάρω.
 — Στὰ μάτια θέλω δυὸ πουγγιά, στὰ φρούδια δυὸ χιλιάδες
 καὶ στὸ λιγρὸ τῆς τὸ κορμὶ ἀμέτρητες χιλιάδες.
- 20 Ἐκατσε νιὸς καὶ μέτρησε, κ' ἀμέτρητα τὰ δίνει
 καὶ τὴν καλή του ἔπαρε καὶ στὸ καράβ' τὴν πάγει.
 Ἀκόμα δὲν ἀλόγαρε δυὸ μίλλια π' τὸν λιμνιῶνα,
 ἄρχισε νιὸς γὰ τὴν φιλᾶ στὰ μάτια καὶ στὰ φρούδια.
 Κῆνα πουλὶ, χρυσὸ πουλὶ ἀπανωθιὸ καὶ λέγει:
- 25 Ἀκοῦστε, χῶρες καὶ χωριά, κλησιὲς καὶ μοναστήρια,
 φιλᾶ ἀδελφὸς τὴν ἀδελφή στὰ μάτια καὶ στὰ φρούδια.
 — Ἀκοῦτε, ἀφέντη, τὸ πουλὶ τί κελαδᾷ καὶ λέγει;
 — Πουλί ναι καὶ ἄς κελαῦδεῖ, πουλί ναι καὶ ἄς λέγει.
 — Ἀκοῦστε, χῶρες καὶ χωριά, κλησιὲς καὶ μοναστήρια,
- 30 Ἄρχισε νιὸς τὴν ξέταζε κ' ἀρχὴ τὴν ἐξετάζει
 — Κόρη, πό ποῦ ν' ἦ μάγκα σου, πό ποῦναι ὁ μπαμπάς σου;
 — Μάγκα ἐγὼ δὲ γνώρισα καὶ κόρη δὲ θυμοῦμαί,
 ἢ μάγκα μ' εἶνε ἀτζέμισσα κ' ὁ κόρης μου νησιώτης,
 ἔχω καὶ ἓνα ἀδερφὸ ἀγγελοκαμωμένο.
- 35 Δέκα χρόνια στὴν ξηνητεία, καὶ γράμμα δέ μ' στέλνει.
 Τότε σου τὴν ἐγνώρισε πὼς εἶν' ἡ ἀδερφή του,
 καὶ τὸ καράβι γύρισε καὶ πίσω τὴν ἔπαγει.
 — Πάρε, γαμπρέ, τὴ γυναῖκα σου, πάρε τὴν ἀδερφή μου,

40 Τὰ γρόσια ἔπον ἔδωκα νᾶναι τὰ πέμπυρά της,
τὸ φίλημα ποῦ μέδωκε νᾶν ποχαιρισμός μας.

84. Τὸ παρόγδισμα (καταγγελία—προδοσία)

Μιά κόρη ρόδα μάζευε, τὸ Γιάννη χωρατεύει
κ' ἡ μάνα τὴν ἀγνάντευε ἀπὸ τὸ παναθύρι.
— Μωρὴ σκύλλα, μὴρ' ἄνομη, τὸ Γιάννη χωρατεύεις,
πῶχεις ἀδέρφια ἔντεκα καὶ θὰ σὲ παρογδήσω;
5— Ἦσαν τὸ βράδ' τ' ἀδέρφια της καὶ τήνε παρογούδσε.
Τὰ δέκα τὴν ἐδέσανε ἀπ' τὸ πορνὸ σὸ βράδν
καὶ τᾶλλο τὸ μικρότερο ὅσπου νὰ ξημερώσει.
Στὸ στῶμα τὴν ἐροίξανε κ' ἦταν γιὰ νὰ πεθάνει,
κ' ἡ μάνα της τὴν ἐκληγε καὶ τὴν μοιρολογοῦσε:
10— Σήκον, κόρη μ' καὶ ἄλλαξε, βάλε τὰ σεβασιά σου.
θέλεις τὰ κόκκινα σεβασιά, θέλεις τὰ κινηκᾶτα,
θέλεις τὰ καταπράσινα ποῦ μᾶστειλεν ὁ Γιάννης.
— Μήτε τὰ κόκκινα θέλω γώ, μήτε τὰ κινηκᾶτα,
Μὲν θέλω τᾶντεράκι μου τὸ πολλαγαπημένο,
15 ἔπον μὴ τὸ ματώσανε τὰ ἔντεκα μ' τὰδέρφια.

85. Ἡ Μάγδα.

Μιά Μάγδα, μιὰ Μαγδαλίτη ἀπὸ τὴ Θεσσαλονίκη,
πῶχει ἀδέρφια δεκοχτὼ καὶ δεκαννιά ξαδέρφια,
ἀγαπητικὸ πρᾶματεντὴ καὶ ἄνδρα στρατιώτη,
στρατιώτης καὶ πρᾶματεντὴς μαζί τρώγουν καὶ πίνουν.
5 Τὴ συλλογὴ ἐφέσανε καὶ γιὰ τὶς μαυρομμιάτες.
— Ἐγὼ καὶ μάγσες φίλησα, ξανθὲς καὶ μαυρομμιάτες,
καὶ παπαδιὲς καλογοριὲς καὶ πάρθενα κορούσια,
μὰ σὰν τῆς Μάγδος τὸ φίλι γλυκὸ κανὲν δὲν εἶταν.
Λουτρό καμα στὴν πόρτα της, κλησιὰ σὸ μαχαλά της,
10 χίλια δῶκα νὰ τὴν ἰδῶ καὶ δυὸ νὰ τὴν μιλήσω,
κιἀμέτροτητα τὰ ἔδωκα νὰ κοιμηθῶ μαζί της,
μιὰ νύχτα, μιὰ γλυκειὰ ἀγῆ δυὸ ὥρες νὰ ξημερώσει.
Ἐκαμα νὰ χουσοῦν ἔγω νὰ ζῆ νὰ με θυμᾶται.
— Γιὰ δὲς καλὰ πρᾶματεντὴ, κλέφτες μᾶς ἐπατήσαν . . .
15 Καὶ τὸ σπαθὶ ἔσυρε τὴν κεφαλὴ του πῆρε.
Τὸ μαῦρο τ' ἀβαλίκεψε σὸ σπῆτι του παγαίνει.
— Κατέβα, Μάγδωμ', κιᾶνοιζε τὴν πόρτα τὴν καρένια,
ἔχω δυὸ λόγια νὰ σοῦ πῶ γλυκὰ καὶ ζαχαρένια.

- Ἡ μοῦλα τὴν ἐκλώτσησε καὶ κείτεται στὸ στρώμα.
 20 — Ἄν εἶναι μοῦλας κλώτσημα Χριστὸς νὰ τήνε γιάνει.
 κι' ἂν εἶν' ἄντρος ἀγκάλιασμα σπαθὶ θὰ τήνε φάγει.
 — Ἐλάτε, σκλάβες, ἀπ' ἔμπρὸς καὶ, σκλάβες, καταπόδι,
 παπούτσια στὰ ποδάρια μου, νὰ βγῶ νὰ τὸν μιλήσω.
 — ἌΜωρὲ λωλέ, μωρὲ τρελλέ, μωρὲ ξεμναλισμένε,
 25 δώδεκα χρόνια ξενητεία, ποῦναι ἢ δούλεψή σου;
 Λουτρό καμε στὴν πόρτα μου, κλησιὰ στὸ μαχαλά μου,
 κρού νερὸ κατέβασε μέσα στὸν γκιουλ - μπαχτσέ μου,
 χίλια δῶκε νὰ με δῆ καὶ δυὸ νὰ μὲ μιλήσει
 κι' ἀμέτρητα τὰ ἔδωκε νὰ κοιμηθῆ μαζί μου . . .

86. Τὸ ρῆμα τοῦ Μανέτου.

- Ποῦς θέλει νὰ τ' ἀκούσει—καὶ νὰ τὸ μάθει,
 τὸ ρῆμα τοῦ Μανέτου—τὸ πῶς ἐστάθη.
 Εἶπανε εἰς τὴ Μῆλο—ἑπανδρωμένος
 Εἶπαν καὶ καπετάνιος—ἐξακουσμένος
 5 Εἶχε καὶ μιὰ γυναῖκα—ἀπὸ τὸ Κάζισρο,
 Τὸ πρόσωπό της λάμει—ὡσαν τὸ ἄστρο.
 Ἐνα φαρμάκι τοῦθε—ἀπ' τὴ Ρωσσία,
 Νὰ πᾶνε τὰ καράβια—στὴ Μοσκοβία
 καὶ εἰς τὸν νοῦν του βάλλει—καὶ λογαριάζει,
 10 νὰ κάμει νὰ περάσει—σ' Τατάμπογάζι.
 Ἐνα παπὰ ἀφίνει—ἐπίτροπό του,
 νὰ στέκει στὸ σπίτι—τὸ ἰδικό του.
 χίλια φλωριά τοῦ δίνει—γιὰ νὰ ξοδιάζει,
 καὶ ὄντας θὰ γνωρίσει—τὰ λογαριάζει.
 15 Τρεῖς μέρες ἀπεράσαν—πὸν ἀλαργάρι
 καὶ ὁ παπὰς ἀρχίζει—καὶ τὴν πειράζει.
 — Παπὰ μου, ἄφησέ μου—λεῖψε πὸ μένα
 καὶ βάλλω καὶ σοῦ κόφτουν—οὔλα τὰ γένεια.
 Παπὰ μου, ἄφησέ με—ἂ στὴ δουλειά σου
 20 καὶ βάλλω καὶ σοι κόφτουν—καὶ τὰ μαλλιά σου.
 Καὶ ὁ καλὸς παπὰς μας—νὰ δὲς τί κάνει!
 Παίρνει χαρτὶ καὶ πέννα—καὶ τὸ μελάνι,
 πιάνει καὶ γράφει μία—γραφὴ καμμένη:
 — Μανέτε, ἢ γυναῖκα σ'—σι ἀπαρνήθη
 25 καὶ μᾶλλον καπετάνιον—συνεκοιμήθη.
 Στὴν κάμαρά του μπαινέι—καὶ τὴν διαβάζει,
 στὴν κάμαρά του κάται—κι' ἀναστενάζει.

- Για πέστε τον Τινέντη—νά ξερει μπρός μου,
νά πάγει εἰς τὴν Μῆλο—στό σπιτικό μου,
30 νά φέρει τὴ γυναίκα—καὶ τὸ παιδί μου.
- Σήκου νά πᾶς Τινέντη—νά τὴν ἐπίρρεις,
βαθιά νερά δοῦναι—νά τὴν φουντάρεις.
Πάρε κ' ἐννιά νομάτοι—γιά συντροφιὰ,
νά στέκωντ' ὅλη νύχτα—μὲ τὰ κουπιά.
- 35 Σαλπάρει ἡ φελούκα—καὶ ἀλλαργάει,
στὴ Μῆλο μέσ' στοῦ πόρτου—πάγει κι' ἀράζει.
- Για πῆτε τοῦ Μανέτου—τὴ γυναίκα νᾶρθει,
γιατὶ ὁ καπετάνιος—τὴν χαιρετάει,
γιά πέστε τὴν νά ξερθεῖ—καὶ μὴν ἀργήσει,
40 θὰ φύγει ἡ φελούκα—θὰ τὴν ἀφήσει.
- Στὴν κάμαρά της μπαίνει—γιά νά ἀλλάξει,
νά βάλει ἄλλα ρούχα—τῆς ἀφεντιάς της.
Ὅταν τὴν κατεβάζουν—κάτω στὴ σκάλα,
κυρὰν καὶ κορωνέλλα—τὸν ἐφωνάζουν.
- 45 Σὰν πῆρε ἡ φελούκα—καὶ ἀλλαργάει
καὶ στὰ βαθιά ἐπῆραν νά τὴν φουντάρει,
καὶ ὁ καλὸς Τινέντης—τὴν ἐλυπήθη,
δὲν θέλει νά τὴν πνίξει—Θεὸν φοβήθη.
- « Ἀφήστε νά τὴν πᾶμε—εἰς τὸ καράβι,
50 κι' ὡς θέλει καπετάνιος—ὡς τὴν κάμει».
- Τὴν βάλλει στοῦ τραπέζι—νά τὴν φιλέρει,
κεῖς τὸ φαγι-φαρμάκι—νά τ' φαρμακέρει,
καὶ ὁ Θεὸς δὲν θέλει—τὴν ἀδικία της
καὶ τὸ φαρμάκι πέφτει—μέσ' τὴν ποδιά της.
- 55 Μιὰ βιουρμπουνιά τὴν δίνει—εἰς τὸ κεφάλι
κι' ἐκείνη ἡ καημένη—τὸ νοῦ της χάνει.
- Τρεῖς μαχαιριές τὴν δίνει—πάνω σὲς πλάτες,
τὲς ἄσπρες τὲς παχιές της—καὶ τὲς χιονάτες.
- Τί τῶκαμα τᾶντροῦ μου—καὶ μὲ σκοτώνει;
60 κι' ἄδικα τὴν καημένη—μὲ θανατώνει;
Οὔτε πατέρα ἔχω—οὔτε καὶ μάννα,
ἔχουνε πέντε χρόνια--ποῦ ἀπεθάναν.
Δὲν ἔχω στοῦν κόσμο—οὔτε ἀδέρφια,
νά κάμου τοῦ Μανέτου—ὅ,τι τοῦ πρέπει.

87. Ἡ προκομμένη.

Μὲ καιρὸ πῆγα στὴ Σμύρνη—καὶ μὲ πάντρεψαν οἱ φίλοι.

- καὶ μὴ δῶκαν μὰ γυναῖκα—πάξιζε γὰ πέντε - δέκα.
 "Ἐνα φούρνο παξιμάδι,—ἔτρωγε πουρνὸ καὶ βράδν.
 "Ἐτρωγε καὶ δυὸ σαρδέλλες—ἄδειαζε καὶ τρεῖς βαρέλλες.
 5 "Ἐνα χρόνον κ'ἔνα μῆνα—ἔκαμν' ἔν' ἀδράχτι νῆμα.
 Τὴν κάμ' ἔνα κουβαράκι—τῶρριξε στὸ ἀρμαράκι.
 πῆγε καὶ τὸ ποτικαάκι—ἔφαγε τὸ κουβαράκι,
 πὸ γανάδα τοῦ νημάτου, ἔνα μῆνα ἐκοιμᾶτο.

88. " Ἄλλη προκομμένη.

Μιὰ γυναῖκα προκομμένη—ἐπιτήδεια ἢ καημένη,
 τὴ Δευτέρα καὶ τὴν Τρίτη,—ἔπαιζε μὲ τὸ Δημήτηρ,
 τὴ Τετάρτη καὶ τὴν Πέφτη—σιάζονταν εἰς τὸν καθρέφτη,
 τὴ Παρασκευὴ - Σαββάτο—ἔπαιφτε καὶ ἐκοιμᾶτο,
 καὶ τὴν Κυριακὴ ἐρώτα: «κάνειε, κορίτσια, ρόπα;».

89. Ἡ μυλωνοῦ.

- Μιὰ καλὴ νοικοκυρὰ—εἶχεν ἄντρα μυλωνά,
 πάγει ἄντρας τῆς στὸ μύλο—κεῖν κοιμᾶται μὲ τὸ φίλο.
 Πάγει ἄντρα τῆς στὸ σπίτι—τώρα ποῦ νὰ τὸν ἐκρύψει!
 Τὸν ἔκαμ' ἔνα κουβάρι—καὶ τὸν χώνει στὸ ἀρμάρι.
 5 " Ἄντρας τῆς διαβολεμένος—καὶ πολὺ πονηρεμένος.
 Καὶ ἀνάφτει τὸ λυχνάρι—βρίσκει τὸ φίλο μέσ' στ' ἀρμάρι,
 καὶ φροτῶνει τὸν καλὸ σ' φίλο—ἔνα καλὸ - καλὸ ξύλο.
 — Στέκα ἄντρα νοικοκύρη—νὴ σὶ πῶ τὸ πῶς ἐγίνη:
 Ἀρόμος εἶναι ἢ ἀλλή μας—ἔκλαιε καὶ τὸ παιδί μας,
 10 ἦρθε γὰ τὰ τὸ μερώσει—κάθσε ὡς νὰ ξημερώσει.

90. Ἡ κρομμύδα.

- Τέχεις, κρομμύδα, χაίρεσαι καὶ σκόρδο καμαρώνεις;
 πῶχεις χουλνίρι γκοτσοβό, πινάκι ἀβδελλωμένο,
 ἔχεις καὶ μιὰ παλιόκαπα, στὸν κῶλο τρυπημένη,
 τὴν πλόνεις τὴν Παρασκευὴ, Σαββάτο τὴν μπαλώνεις,
 5 καὶ κάθε Κυριακὴ ταχύ, τὴν βάλς, τὴν καμαρώνεις.
 Σεῖδε ὁ φούρνος κ' ἔσβυσε καὶ τὸ τσουνάλι χύθηκε.
 Σεῖδε καὶ τὸ σκυλάκι μου καὶ χάρφτει τὴν οὐρά του.

91. Ἡ ἐπιτυχάτη γυναῖκα.

Γυναῖκα πῆρα, φίλοι μου, πολὺ ἐπιτυχάτη,
 εἰς τὰ ψωμὰ δικάδικα, τὰ τρώγ' σὴν καθησίᾳ τῆς.

"Αν πῆς καφὲ καὶ ζάχαρη, παίρω πεντέξη δκάδες.
'Ανάθεμα καὶ ἂν μᾶς φθάν', ἀνάμεσα βδομάδας.

92. Ὁ γάτος ξεμολόγος.

"Ένας γάτος μὴν ἡμέρα—φόργε ράσο σὰν πατέρας·
—«Ποτικοί, μὴ φοβηθῆτε—βγῆτε νὰ ξεμολογηθῆτε».
Βγαίνει ἕνας, βγαίνει ἄλλος—ὁ μικρὸς καὶ ὁ μεγάλος,
βγαίνει καὶ μιὰ ποτικίνα—μὲ τὰ μοιρολόγια κεῖνα.
5—Μὴ μὲ τρωῶς, καημένη γάτε,—καὶ γὼ νὰ σι ζωγραφίσω
νὰ σι δώσω κ' ἀχελάκι—μὲ πολὺ—πολὺ ριζάκι.
— Γὼ δὲν θέλω ἀχελάκι—καὶ γλυστρᾶ π' τὸ σκουτελάκι.
Γὼ δὲ θέλω τὸ ριζάκι—γιατὶ μπαίνει στὸ δοντάκι.
Μὲν θελῶ τὴν ποτικίνα,—ποὺ εἶναι καὶ παχὺ σὰν χίγα.

93. Νανουρίσματα.

- 1 "Έλα ἔπνε μ', ἔλα γειά, ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγιά,
νὰ κοιμᾶται νὰ μερώγει νὰ ξυπνᾶ νὰ μεγαλώνει.
- 2 "Έλα ἔπνε, νὰ τὸ πῶς—Παναγιά νὰ τὸ φυλάγεις,
νὰ τὸ πᾶς σι' ἀγᾶ τ' ἀμπέλι—κ' εἰς τ' ἀγᾶ τὸ περιβόλι,
νὰ τὸ δῶς' ἀγᾶς σταφύλια—κ' ἡ ἀγάδινα κλισούδια
καὶ τ' ἀγᾶ ἡ θυγατέρα—νὰ τὸ δῶς' ἕνα σεμέτι.
- 3 Νάνι τὸ νανίζανε τρεῖς ἀδερφές καὶ μάννα
καὶ πάλι δὲν ἐσώπαινε, πῆσαν καὶ παραμάννα.
- 4 Κοιμᾶται ἥλιος, σιὰ βουνὰ κ' ἡ πέρδικα σι' ἄλωνα
κοιμᾶται καὶ ὁ μπέης μου, μέσ' τὰ χρυσᾶ σετόνια.
- 5 Κοιμᾶται τὸ παιδοῦλι μου, καὶ πῶς νὰ τὸ ξυπνήσω,
νὰ πᾶρῶ διαμαντόπετρες νὰ τὸ πετροβολήσω.
- 6 Κοιμήσον χαϊδεμένο μου κ' ἡ μοῖρα σου δουλεύει
καὶ τὸ καλὸ σου ριζικό σι κουνανεὶ καὶ φέρνει.
- 7 Γιέ μου, ὄντας γεννήθηκες, σὲ θρέφουν τὰ λιοντάρια
καὶ βγήκες σὺ ξεχωριστός, μέσα σιὰ παλλικάρια.
- 8 Παιδί μ', θέλει νανίσματα,—θέλει καὶ τραγωδίσματα
θέλει καὶ πάπλωμα χρυσό,—μαξιλαράκι κεντητό,
καὶ τὸ στρώμα του καλὸ καὶ τὴν κούνια τ' ἀργυρή,
νὰ κοιμᾶται τὸ παιδί, μὲ τῆς μάννας τ' τὴν ἐνκῆ.
- 9 Δυὸ κοπέλλες ἔμορφες καὶ μοναχοκόριτσα,
νὰ κεντοῦν τὸ στρώμα σου καὶ τὸ μαξιλάρι σου.
- 10 Νάνι τὸ λέγ' ἀγγελινός, νάνι τὸ λέγ' ἡ πούλια,
νάνι τὸ λέγ' ἡ μίγνα του, ποὺ τὸ κουνεῖ στὴν κούνια.

- 11 Ὕπνος τὸ θρέφει τὸ μωρὸ κ' ἢ γειὰ τὸ μεγαλώνει
καὶ μένα τὸ παιδοῦδι μου κλαίει καὶ δὲ μερώνει.
- 12 Κοιμήσου μὲ τὴν Παναγιά καὶ μὲ τὸν Ἀγιογιάννη
καὶ νὰ ξεπνήσεις μὲ χαρὰ κ' ὅ,τι πονεῖς νὰ γιάνει.
- 13 Κοιμήσου χαϊδεμένο μου, καὶ γὼ σὲ ἀνανίζω
καὶ γὼ τὴν κούνια σου κουνῶ, γιὰ νὰ σ' ἀποκοιμίζω.
- 14 Νὰ κοιμηθεῖ νὰ νανηθεῖ—ὁ κρῖνος καὶ τὸ γιασεμί.
- 15 Ἀνάμεσα στὸ γιασεμί καὶ μέσ στὴ μανιζουράνα,
κοιμάται τ' ἀγωροῦδι μου μὲ τὴ γλυκειά του μάννα.
- 16 Τὸ παιδί μου τὸ καλό,—μέσ' τὴν Πόλη τοῦδα γώ,
καὶ μαγεύερε λαγό,—μὲ τὸ γάλο τὸ γλυκό,
καὶ τὸ γύρεψα κομμάτι—καὶ μι ἔδωσ' ἓνα μάτι.
- 17 Κοιμήσου καὶ παρήγγειλα στὴ Λόντρα τὰ προικιά σου,
στὴ Βενετιά τὰ ροῦχα σου καὶ τὰ διαμαντικά σου.
- 18 Ἔχω γὼ ἓνα κορποσοῦδι ἔχ' καὶ ὁ βασιλεὺς γωροῦδι,
νὰ τ' ἀρραβωνιάσουμε καὶ νὰ τὰ παντρεύουμε,
νὰ τὰ δώσουμε προικιά, ἓνα κόσκινο κορκιά,
νὰ τὰ δώσομε καὶ ἓξ ἀμπέλι, νὰ χορεῖ λαγὸς νὰ βγαίνει.
Τὴ Βενετιά μὲ τὰ φλωριά, τὴ Χιο μὲ τὴ μαστίχα,
καὶ τὴν Κωνσταντινούπολη—ἔσπια καὶ δὲν τὴν βρίσκει.
- 19 Ἐγὼ γὼ ἔχω γαμποῦ, παίρω νύφη κάμω δυὸ,
κάμ' ἢ νύφη μου παιδιά, κάμω πεκνογειτονιά.
- 20 Ἡ μάννα ποῦ σὲ γέννησε, χρυσή ταν ἢ κοιλιά της
καὶ σέκαμε ἐμορφότερη ἀπ' οὔλα τὰ παιδιά της.

94. Τὸ Φραγκάκι.

- Ἐνα Φραγκάκι ἀπ' τὴ Φραγκιά μὲ μίλησε πὸς μ' ἀγαπᾶ,
μὲ στέλνει μῆλα τέσσερα, σεντόνια δεκατέσσερα,
μὲ στέλνει πάπλωμα χρυσοῦ, γιὰ νὰ τὸ ρίξω νυφικὸ,
μὲ στέλνει χτένι καὶ γυαλὶ κ' ἓνα καπέλλο κανελί.
- 5 Τὸ χτένι νὰ χτενίζωμαι καὶ τὸ γυαλὶ νὰ γλέπω
καὶ τὸ καπέλλο νὰ φορῶ, τὸ νιὸ νὰ ἀπαντέχω.

95. Ὁ Γιάννης κόρακας.

- Γιάννη, Γιάννη κόρακα, ποῦ τὰ πᾶς τὰ πρόβατα;
— Κάτω στὰ λακώματα ποῦ σκαλίζον γόματα.
— Δόμ' τὴ θυγατέρα σου, κ' ἂν τὴν κάνω τίποτα,
κόψε τὸ κεφάλι μου, ρίξ' το μέσ' τὴ θάλασσα,
5 νὰ ματώσ' ἢ θάλασσα, νὰ περάσ' ὁ βασιλιάς

νά ρωτήσῃ, νά ξετάσῃ, ποιανοῦ ν* ἀπὲρ ἡ κεφαλὴ,
τοῦ λωλοῦ τοῦ Κωνσταντῆ, ποὺ φυλάγει τίς ἐλλές
καὶ φιλά τίς κοπελιές.

96. Ἡ κεράστρα.

Ἐβδομηῆντα δυὸ κορίτσια	καὶ φοβοῦμαι μὴ με δείρεις.
τετρακόσια παλλικάρια,	— Πέστο, πέστο, παλλικάρι,
κάθονται καὶ τρῶν καὶ πίνουν.	μὴ φοβᾶσαι δὲν σὶ δέρον.
Μαυρομάτια τίς κερνοῦσε.	— Νᾶσον χήρα νὰ σὶ πάρω,
Ἐνας ἀπ' τὰ παλλικάρια	σὰν κορίτς' θὰ σ' ἀγαπάω,
τὴν κεράστρα ἀγαποῦσε,	σὰν κορίτσι, συβᾶσμένο.
καὶ κρυφὰ τὴν μολογοῦσε:	— Κάλλια φίδι νὰ σὶ φάει,
— Κυρά μ', θὰ σὶ πῶ νὰ λόγο	τέτοιο λόγο ποὺ μὶ εἶπες.*

Γλωσσάριον τῆς συλλογῆς δημοτικῶν τραγουδιῶν Αἴνου

Ἀδελωμένο = ποὺ κρατιέται μὲ	γεμ = θροφή
σίδερο βδελλῶν	γυαλί = καθρέφτης
ἀγᾶς = Τοῦρκος προϊστάμενος	γυροσοῦζα = δύστροπη, ἀπαισία
Ἀφράτης = Εὐφράτης	γυρογκέρι = μάγανος γιὰ κέντημα
ἀναντρανίζεῖ = ἐνατενίζεῖ	γρίβας = ἄλογο καὶ μαῦρος
ἄστε = πηγαίνετε	γκιοζέλι = ὠραία
Ἀϊβαλί = αἱ Κυδωνίαι	γιασάκ = ἀπαγόρευση
ἀνόφλια καὶ κατώφλια	Δόντια = δόντια
ἀρχοντοσόγι = πλουσιογενής	δὸ = δυὸ
ἀσκέρι = στράτευμα	δερματίζω = λιχνίζω μὲ τὸ λιχνὶ
Γαλέτσια ἢ γαλότσια = συρτὰ ὑποδή-	τοῦ ἄλωνιστῆ
ματα	Ἐγκλεκτοῆ = παράνυφη
γκοτσοβὸ = γεροῦλι δίχως νουρὰ	Θά(ν) ἀντὶ σά(ν) = ἐὰν
γκιονλ-μπαχτισέ = ροδῶνας	θεριὸ = μέγα
γλεντίζει = διασκεδάζει	θηριὸς (ἐπίθ.) = μέγας
γκιουρλέδες = σφαιῖρες κανονιοῦ	Κανεὶ = κανέννας, κανεῖνας
γύμα = γεῦμα, μεσημέρι	

* Βλέπε: Σ. Μανασείδου παραλλαγὰς Αἴνου Η' τ. Φιλολ. Συλλ. Κωνσταντι-
νουπόλεως σ. 550—579.

καζάδες=επαρχίες
 κονσοῦλτο=σύσκεψη γιατρική
 καλίκα=καβαλικά=ἵππευση κα-
 βάλλα
 κνιασμένα=βαμμένα με κινά (κάνθη)
 κορότσια (με ἰδιάζουσαν προφορὰν
 τὸ τσια)
 κάλπικα=νόθα, κίβδηλα
 Καταντιὰ=συνοικία τῆς Αΐνου
 καναράς=μακελειὸ
 κανάλειψαν=ἔγιναν κανάλι, θάλασσα
 κανάει=καλεῖ
 κνά=κάνθη
 καμπούκι=τὸ σκέπασμα τῆς κερα-
 λῆς μερικῶς
 Λιμπίζομαι=δρέγουμαι
 λεφειζόπουλα=μισθωτοὶ
 λιμπαντές=φόρεμα βαμβακερὸ τῆς
 ράχης
 λογάρι=χρυσάφι ἀδούλεντο
 λνέται=περιφέρεται, περιέρχεται
 λαπούκια=χαλίκια
 Μαντούκα=μαγκούτα (ἀναγραμ-
 ματισμὸς)
 μιζιζοῖσα=βαρέθηκα
 μπέης=ἠγεμόνας
 μαῦρος=γρίβας=ἄλογο
 μαρά=μεριά
 μεσηρι=ἡ Αἴγυπτος
 μπογαλίδικα=χρωματιστά
 μάο=μὴ γὰρ=μήπως
 μπογιατζής=βαφέρας
 μιζιζίζω=βαρυνῶμαι
 μοῖρα=μερίδιο
 μπιρ-τανεσι=μυῖα καὶ μόνη
 μπαξις=δῶρο
 Νοῦρ (Τουρ.)=φῶς
 νιζάμ-ἀσκέρ=ταχτικὸς στρατὸς
 νενέ=μητέρα
 ναμιλδικα=περίφημα
 ντοντούκα=σουράβλι, πρόχειρο μου-
 σικὸ ὄργανο
 ναύτης=ναυτικὸς
 ντερέκι=στύλος
 Οὔτραϊς=χρυσήλατοι

ὄντας=κάμαρα

Παλιῶνε=παλαίον
 πλάληξαν=ἔτρεξαν
 παιδά=παιδιά
 πιλαῶ=πλαῶ, τρέχω
 προυκλά=προικιά

Ριζά=μεσολάβηση, ἱκεσία, παρά-
 κληση, λόγος παρκαλίεικος

Στράτεμα=ὀδοιπορία
 σπερσιὰ=μαλλιά, πλεξούδα, κόμη
 σνάζω=μνηστεύω, ἀρραβωνιάζω
 σνβαστικιά=ἡ ἀρραβωνιάστικιά
 συντάζεται=τοιμάζεται

Τσέπ-χανές=τὸ ποσὸ τοῦ μπαρουτιοῦ,
 ἀποθήκη
 τόπια=τηλεβόλα, κανόνια

τρίχας=τρίχη

τῆ=καὶ

τάσια=ἄντι κουβάδες

τουμπέζ=τύμπανο μικρὸ πῆλινο
 στη μέση στενὸ, σὰ μερικὰ ἔν-
 τοια

τζαντάδες=ἀστυνομικοὶ καὶ τζαν-
 ταφιᾶδες

ταγκαλάκια (τὰ)=στρατιῶτες

ταγκούληδες=οἱ μικρασιανοὶ Τοῦρκοι

τελάλης=δημόσιος κήρυκας

τανάω=κομματιάζω

τσεβρὸς=ἄσπρο μαντήλι, κεντημένο
 με χρυσάτο ποικιλόχρωμο μετάξι

τσομπές καὶ τζουμπές=πανωφόρι

τάσι=ποτήρι μισοστρόγγυλο

τελαλίσει=δημοπρατήσει

τελάλης=δημόσιος κήρυκας

Φλωρι=χρυσάφι

φκιάνω (εὐ κιάνω)=κάνω

φερετζές=τὸ ψιλὸ πανωφόρι τῶν
 τουρκισσῶν, ποὺ φοροῦσαν καὶ

χριστιανὲς στὶς πικρὲς ἡμέρες τοῦ

Ἑλληνισμοῦ

φρομάνι=βασίλικο διάταγμα

χαρές=εἶδος μεταξένιου πανιοῦ

χασοφεγγαρά=χασοφεγγαριά

B'.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ ΑΙΝΟΥ

1. Εύχες

- 1) Χῶμα νὰ πιάνεις καὶ μάλαμα νὰ γίνεται.
- 2) Νὰ ἔχῃς τὴν εὐχή μου (ἀπὸ τὰ εἴκοσι μ' νύχια).
- 3) Μπαμπάκια ὁ δρόμος σου (στὸν ταξιδιώτη).
- 4) Καλὸ νὰ ἔχεις.
- 5) Μὲ τίς ὑγεῖες σου (καὶ παρεφθαρμένον: Μὲ τς γιές (πρὸς τὸν πίνοντα, πρὸς χορεύσαντα κθξ. Ὁ ἄλλο καὶ πρὸς δαρέντα ἢ ἄλλως πως παθόντα ἀστείως).¹⁾
- 6) Καλῶς νὰ σεῦρω (ἀποτείνεται μέλλον τις νὰ πῆ—πρὸς ἕτερον). Οὗτος δὲ ἀπαντᾷ: Καλῶς νὰ ὀρίσεις. Καὶ πῶν ὁ προῦτος εὐχθεὶς προσφέρει τὸ ποτήριον ἐκεῖνω. Ἐνίοτε εὔχονται καὶ ἀπαντοῦν ὡς ἑξῆς:

*Καλῶς νὰ σεῦρω μὲ κρασί,
 Καλῶς τὴν ἀγάπη μ' τὴ χουσή.*
- 7) Ὡρα καλή (σου)—ὦρασ' καλή (περιφρονητικῶς).
- 8) Ὡρα καλή σ', καὶ ψῶρα μαζί σ' (ἀστείως).
- 9) Καλὸ καταβόθιο—κατευόδιον (καὶ καλὴ ἀντάμωσ'). Πρὸς ἀναχωροῦντα μακρὰν διὰ θαλάσσης.
- 10) Νὰ βοηθᾷ ὁ σημερινὸς ἅγιος. Ἐκ μέρους πίνοντος.
- 11) Νὰ τὰ χαιρέσαι (ἐννοεῖ τὸς οἰκιακούς). Ἐκ μέρους πίνοντος.
- 12) Θεὸς χωρὲς' τίς ψυχές.
- 13) Θεὸς χωρὲς' τίς παπουδες (προπάτορας).
- 14) Θεὸς χωρὲς' τὸν πατέρα σ', τὴ μάννα σ', τὰ γονικά σ'.
- 15) Γιῶς ἔβαλες τὰ λάδια, νὰ βάλεις καὶ στεφάνια. (Πρὸς ἀνάδοχον χαίροντα τὸ δικαίωμα καὶ νὰ στεφανώσῃ).
- 16) Γιῶς ἔβαλες τὰ στεφάνια, νὰ βάλεις καὶ τὰ λάδια. (Πρὸς παρὰνυμφὸν χαίροντα τὸ δικαίωμα καὶ νὰ βαπτίσῃ).
- 17) Ἀγίασμα νὰ βγάλουν νὰ κοκκαλά (τοῦ πατρός) σου.
- 18) Συγχώρα με καὶ Θεὸς συγχωρὲ σοι σε. Θεὸς χωρὲς'.
- 19) Καλὴ ψυχὴ (πρὸς γέροντα καὶ ἱερωμένον).
- 20) Στερεωμένος (πρὸς ἱερωμένον).
- 21) Κεῖς ἀνώτερο βαθμὸ (πρὸς ἱερωμένον).
- 22) Στὴ χαρὰ σου—Στὸ γάμο σου. Καὶ ἀστείως: Στὸ γάμο σου βαφτίσια (πρὸς νέον).

¹⁾ Στὶς Σαρ. Ἐκκλησίαις ἔλεγον «πάμ' στὸ μὲ γιές», καὶ ἐννοοῦσαν τὰ συγγαρητήρια ἀρραβῶνων Σ. τ. Α.

- 23) κείς τάκριβά σου. (Ἐν γάμῳ πρὸς ἔχοντα τέκνα).
 24) Κείς τὸ κεφαλάκι σου. (Ἐν γάμῳ πρὸς νέον καὶ νέαν).

2. Κατάρεις.

- 1) Κακὸ χρόνο νάχεις, συγκεκριμ. κακοράχης.
 2) Νὰ σεῦρει νταμπλάς (ἀποπληξία).
 3) Νὰ σεῦρει ὁ Θεός.
 4) Ὡρα νὰ σεῦρει.
 5) Νὰ σὲ κόψει ἡ σκορδοῦλα, ἡ πανούκλα.
 6) Κακὴ νύχτα νάχεις.
 7) Ἐξ καὶ ξερὸς (καὶ π' σοὶ τὸ μάθαινε). Πρὸς τὸν ἀποκριθέντα διὰ τοῦ ἔ.
 8) Ὅχιὰ καὶ ταραχιὰ (οἱ ἀστεῖοι προσθέτουσι: **Καὶ τ' ἀράπ' ὁ ζεύλαρος**). Πρὸς τὸν ἀποκριθέντα διὰ τοῦ ὄχι.
 9) Νὰ χωρέσεις (πρὸς τὸν ἀποκριθέντα διὰ τοῦ ὀρίστε).
 10) Ἄξνους (πρὸς τὸν ἀποκριθέντα διὰ τοῦ ἄ.).
 11) Οὔξνους κι' ἀπούξνους (πρὸς τὸν ἀποκριθέντα διὰ τοῦ οὔ).
 12) Σκάσε. Νὰ σκάσεις.
 13) Νὰ κυλᾶς καὶ πάτο νὰ μὴ βροῖσκεις.
 14) Φαρμάκι νὰ σοὶ γίνει (ὅτι ἐφαγες ἢ ἔπιες).
 15) Κακὸς κι' ἀνάποδος.
 16) Νὰ μὴν εἶχες βρεθῆ.
 17) Νὰ μὴ σώσεις (νὰ μὴ ἀξιωθῆς νὰ τὸ κάμεις).
 18) Ὅρνεο τς Ἀρακλείας.
 19) Περίδρομος! (Πρὸς βήχοντα, πολυλογούντα, τραγουδῶντα κλπ.).
 20) Τὴν κακὴ σ' (καὶ τὴν ψυχρὴ σ'). Εἰς λόγον ἀπαρέσκοντα.
 21) Νὰ σοὶ πῆ παπάς στάφτι. Εἰς τὴν λέξιν εἶπω.
 22) Νὰ σε ταραξεί.
 23) Νὰ (μῶν) χαθῆς.
 24) Νὰ σὶ πάρ' ἡ ὀργή.
 25) Νὰ πάρ' ὁ κόρακας, ὁ διάβολος κλπ.

3. Ὅρκοι.

- 1) Νὰ (μὴ) χαρῶ τὰ παιδιὰ μ'. 2) Νὰ μὴ τὸ χαρῶ (τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος) 3) Νὰ μὴ σώσω. (Νὰ μὴ ἀξιωθῶ νὰ . . .) 4) Νὰ (μὴ) χαρῶ τὰ νιάτα μου. 5) Νὰ μὲ κάψει ἡ φωτιά. 6) Μὰ τὸ ψωμί. 7) Μὰ τὴ σημερινὴ μέρα (πῶχουμε. Ἐορτῆς οὔσης). 8) Νὰ (μὴ) χαρῶ τὰ μάτια μ'. 9) Νὰ (μὴ) χαρῶ (ῆς) τὸ στέφανό μ' (σ'). 10) Νὰ μὴ προφτάσω νὰ βγῶ ὄξ' ἀπ' τὴν πόρτα.

11) Ἔτσι καὶ καλὸ νᾶχω. 12) Νὰ μὲ κόψει ὁ Θεός! 13) Ἄρα—κατάρρα
-σάφήνω νὰ μὴ . . .

4. Ἄστεϊα.

1

Παντρεύεται ὁ τσαγανὸς καὶ παίρνει ἴνυ ἀγυβάδα,
σὰν τᾶκουσε καὶ ἀστακὸς ἐβγήκε πατινάδα
κι' ἀγελώνα π' τὴ χαρά της
ἰδρῶσαν τὰ μηριά της.

2

Πτερινὸς γηγούμενος ὄρνιθα γουμένισσα,
πάπια πλατοπόδαρος, χήνα κακομμάτα,
κουτσουλίτης πονηρός, ἀλεποῦ μανίτσα (=μαμῆ).

3

Κόψε ξύλο, κάμ' Ἄντωνη, κι' ἀπὸ λιγαριὰ Μανώλη.
κι' ἂν ρωτᾷς γιὰ τὸν Ἰάννη, ὅποιο ξύλο θέλεις κάνει.

4

- Σὰν κάμ' ὁ μέρμηγκας ἀβγὸ, κὴ γιαλεχώνα γέννα,
τότε θὰ παντρευτῆς καὶ σὺ, γὰ βῆω κὴγὼ π' τὴν ἔννοια.
- Μωρὴ σαρδέλλα βρωμερὴ, στὴν κοπιὰ ριχμένη,
θέλεις καὶ σὺ γαπήτικό, θέλεις καὶ σὺ γιαρένη;
- Ἡ μινιά ἢ πλάτη σ' πέταυρο, κὴ ἄλλη κεραμίδα,
τῶνα τοῦμμάτι σ' σὰν ἀβγὸ καὶ τᾶλλο σὰν κρομμύδα.
- Ἐχεις κορμὶ πινακωτὴ καὶ χέρια σὰν ματσόξυλα,
ἔχεις ποδάρια σὰν δαυλιὰ κῆνα κεφάλ σὰν τσότρα.
- Τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα, τὰφτιά σ' τὰ γαλανά,
τὰ χεῖλια σ' τὰ σιαιμένα, γιομᾶτα γιαλαμά.
- Τὸ μεσημέρι πέρασε καὶ τὸ κεντὶ κοντεύει,
τὰ μακαρόνια βράζουνε κιὸ ποντικὸς χορεύει.
- Πέντε μῆνες ἔξ ἀδράχτια πῶς τὰ ἔγνεσα ἢ καμημένη.
ἢ πολλὰ βασανισμένη, δίχως ἄντρα καὶ παιδιὰ.
- Γριά, γριά τσουκαλαριά, πῶχεις ἄντρα τσουκαλά,
ποὺ τσουκάλια μπάλωνε καὶ λαγῆνες τσάκιζε.
- Ὅταν σὲ πρωταγάπησε εἴτανε ραμαζάνι
καὶ κόλλησε ἢ ἀγάπη μου σὰν μέλι στὸ σαχάνι.
- Ὅσ' ἄστρα ναι στὸν οὐρονό, τόσα παιδιὰ νὰ κάνεις,
τόσες φορὲς νὰ παντρευτῆς καὶ γήρα νὰ πεθάνεις.

5. Στὸν πελαργό.

Γέγλεκα, πεντάγλεκα δός μοι τὸ ποδάρι σου,
 νὰ τὸ κάνω τούμπανο,
 νὰ χορεύῃ ἡ μάνα σου
 καὶ ἡ κωλοπάνα σου.

6. Τοῦ Γιάννη.

Γιάννη Γιάννη, Τσορογιάννη, τάντερά σου μέσ' τὸ τγάνι,
 τὰ τγανίζῃ ἡ πενθερά σ', καὶ τὰ τρῶνε τὰ παιδιά σ'.

7. Ὁ γάμος τοῦ καβουριοῦ.

Κάτω στὸ γιαλὸ στὸν ἄμμο,	ἄκουσα τὸ τάμπου-τούμπου
κάναν οἱ καβοῦροι γάμο	ἔκανα καρδιά κι πήγα,
κι παντρεῦγαν τὴ Μαλάμω	εἶδα τὸ λαγὼ καὶ πήδα
καὶ καλέσανε καὶ μένα,	καὶ ἡ κάττα κλωτσοπήδα.
γὼ δὲ θέλησα νὰ πάγω,	

8. Ὁ ζγαντζόχοιρος καὶ ἡ χελώνα.

Ὁ ζγαντζόχοιρος ὁ σγοῦρος	σῦρε πάγει στὸ Δεσπότη:
κάννει τὴ χελώνα μάτι. (ἔνευσε)	Ὁ ζγαντζόχοιρος ὁ μπάκας
— "Ἐλα βράδυ στὸ κρεβάτι,	μένα ἔβαλε στὸ μάτι (=μ' ἄρεσε)
ἔχω πέροδικα ψημένη	Τί λιμπίσκε ἀπὸ μένα;
καὶ γλυκὸ κρασί σὰ μέλι	τὰ ποδάρια μ' τὰ σκασμένα,
Κι' ἀχελώνα τιμημένη,	τὸ λαϊμό μ' τὸν ψοριασμένο;
δὲν τὸ δέχτηκε καημένη.	

9. Τὸ κριμα.

Τὸ κριμα νᾶχ' ὁ ποντικός	ποὺ σκότωσε τὸ σκύλο,
πῶφαγε τὸ φτυῆλι	ποὺ ἔφαγε τὴ γάτα
πὸ μέσ' ἀπ' τὸ καντηλι,	ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ κ. ἔξ.
ποὺ ἔφεγγε τὴν κόρη	Τὸ κριμα νᾶχ' ὁ φοῦρνος,
κ' ἐκέντα τὸ μαντηλι.	ποὺ ἔκαιψε τὸ ξύλο,
Τὸ κριμα νᾶχ' ἡ κάττα,	ποὺ σκότωσε τὸ σκύλο κ. ἔξ.
ποὺ ἔφαγε τὸν ποντικὸ,	Τὸ κριμα νᾶχ' ὁ βούβαλος,
ποὺ ἔφαγε τὸ φτυῆλι	ποὺ ἔροριξε τὸ φοῦρνο,
πὸ μέσ' ἀπ' τὸ καντηλι,	ποὺ ἔκαιψε τὸ ξύλο κ. ἔξ.
ποὺ ἔφεγγε τὴν κόρη	

κένεντα τὸ μαντῆλι.
 Τὸ κρῖμα νᾶχ ὁ σκύλος
 πῶφαγε τὴ γάτα,
 πῶφαγε τὸν ποντικό,
 πῶφαγε τὸ φυτῆλι
 πὸ μέσ' ἀπ' τὸ καντῆλι,
 πὸ ἔφεγγε τὴν κόρη
 κ' ἐκέντα τὸ μαντῆλι
 Τὸ κρῖμα νᾶχ' τὸ ξύλο

Τὸ κρῖμα νᾶχ ὁ χασάπς,
 πὸ ἔσφαξε τὸ βούβαλο κ. ἔξ.
 πὸ ἔρριξε τὸ φουῖρο.

Τὸ κρῖμα νᾶχ ὁ χάροντας,
 πὸ πέθανε τὸ χασάπη,
 πὸ ἔσφαξε τὸ βούβαλο,
 πὸ ἔρριξε τὸ φουῖρο,
 πὸ ἔκαψε τὸ ξύλο κ. ἔξ.

10. Γάμος ποντικοῦ καὶ νυφίτσας.

Πέντε ποντικοὶ καὶ τέσσαρες νυφίτσες,
 γάμο κάνανε μὲ δυὸ κουκιά σιτάρι,
 καὶ τᾶλέθανε μέσα σὲ δυὸ σφεντύλια.
 Ψεῖρα ζύμωνε καὶ κόνιδ' ἀναδεύει
 καὶ ψύλλος ὁ ψιλὸς τὸ φουῖρο σινδανλίζει.
 Ἔπεσ' ἓνα κάρβουνο στοῦ ψύλλου τὸ ποδάρι.
 —Τρέξετε, γιατροί, γιατροὶ καὶ γιατροσόφοι,
 τρέχει κοριὸς μὲ σῦλο του τᾶσκέρι,
 τρέχει καὶ ὁ γέγλεκας μὲ τὴν πλατιά του μύτη.

11. Ὁ ποντικός Ζαφείρης.

Ποντικός ἐπήδηξε ἀπὸ τὸ παναθύρι
 κ' ἦ μάννα του τὸν ρώτησε:—Ποῦ πᾶς γιέ μου Ζαφείρη;
 —Πὰ νὰ σκάψω τὸ ψωμοῦδι,
 νὰ τὸ κάνω σὰ σκαφοῦδι.

12. Πετεινὸς καρaboκύρης.

Πετεινὸς ἐπήδηξε πὰ στὸ παναθύρι
 κ' ἦ μάννα του τὸν ρώτησε: Ποῦ πᾶς καρaboκύρη;
 —Πὰ νὰ φέρω μάρμαρα, νὰ φριάσω ἓνα σπίτι,
 νὰ βάνω τὰ παιδάκια μου, νὰ μὴν τὰ φᾶν οἱ ψύλλοι.

5 Προλήψεις—δεισιδαιμονίες.

- 1) Τὴν Κυριακὴν τῆς Πεντηκοστῆς προσφέρουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ὑπὲρ πᾶν πεθαμένων γαλακτόπητα.
- 2) Τὴν 9 Μαρτίου προσφέρουν πλακούντια τὰ λεγόμενα λαλαγκίτες.
- 3) Σὰν ἀποθάνει κανεὶς καὶ ταφῆ, κάθε γυναίκα ἀνανεώνει τὸ νερὸ

τοῦ σπιτιοῦ της, χύνοντάς το, μήπως καὶ ὁ ἄγγελος ξέπλυνε τὸ σπαθὶ του σ' αὐτό.

4) Στις 24 Ἰουνίου ἀπλώνουν τὰ πολύτιμα καὶ γιορτερά τους ροῦχα στὰ σχοινιά, γιὰ νὰ τὰ προφυλάττουν ἀπὸ τὴν βώτρυδα.

5) Στὴν 1 Μαΐου πρωτὶ πρωτὶ τρώγουν σκόρδο γιὰ νὰ μὴ τοὺς κομπώσει ὁ κοῦκος.

6) Στις 30 Ἀπριλίου περιέρχονται τὰ χωράφια οἱ χωρικοί.

7) Τὸ Πάσχα οἱ χωρικοὶ κουνιοῦνται στὴν κούνια γιὰ νὰ κάμουν πολὺ σησάμι.

8) Πηδοῦν πάνω στὴ φλόγα (μουμπούνα), γιὰ νὰ ἀποτινάξουν τοὺς ψύλλους.

9) Ἐὰν πάρουν γάλα σὲ ξένο ἀγγεῖο, τὸ ἐπιστρέφουν βάζοντας μέσα λίγο νερό, γιὰ νὰ μὴ στεριώσει τὸ γάλα.

10) Κατὰ τὸ ξέχωμα (ἀποκομιδὴ) στολίζουν τὸ κεφάλι με ἄσπρο κεφαλόδεμα καὶ λουλούδια τῆς ὥρας καὶ τὸ βάζουν μέσα σὲ κόκκινο μπροστὰ στὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ στὴν ἐκκλησιὰ καὶ ὁ παπὰς τὸ τρισαγίζει. Ἐπειτα μοιράζουν κομμάτια γαλατόπητα. Τὸ ξέχωμα γίνεται πρὸ πάντων τὴν Πεντηκοστὴ καὶ τὸ πρωιτερινὸ Σάββατο.

11) Κρεμοῦν ἀπὸ τὶς εἰκόνας τῶν ἁγίων διάφορα ἀργυρὰ ὁμοιώματα (τάματα) λ. χ. καρδιά, παιδιά, κτήνη, ἀφτιά, μάτια, ἴτοι κατὰ τὸ πάθος ποὺ ἔχει καὶ τὴν εὐχὴν ποὺ ἔχει κάμει.

12) Πιστεύεται πὼς τὴν ὥρα ποὺ λένε πρώτη βολὰ **τὸν καλὸ λόγο**, τὸ Χριστὸς Ἀνέστη, καίει λαμπάδα πάνω ἀπὸ τὸν τόπο ποὺ εἶναι κρυμμένος θησαυρός. Καὶ βλέποντας ἀντὴν ὥρα τούτη κανεὶς λείπει, λένε: πάει νὰ βγάλει θησαυρό.

13) Ἀπαίσιο νομίζουν τὸ ν' ἀποκόψουν μέρος ἀπὸ τὸ προζύμι καὶ νὰ τὸ δανείσουν.

14) Καθ' ὄλο τὸ Μάρτη δὲν δανείζουν φωτιά, οὔτε πλύνουν ροῦχα χοντρά.

15) Δένουν κόκκινη κλωστὴ στὸ δάχτυλο στὴν 1 Μαρτίου γιὰ νὰ μὴ μαυρίσει κανεὶς.

16) Σὰν δοῦν τὸ καινούργιο φεγγάρι, πηδοῦν τρεῖς καὶ χτυπώντας τὶς παλάμες λένε: «ὡς με ἤρες νὰ μ' ἀφήσης», καὶ ἀνακατώνουν τὸ πουγγί τους γιὰ νὰ γεμίσει, ὅπως γιομίζει τὸ φεγγάρι. Ἄλλοι κάνουν ξεσκούφωτοι τὸ σταυρό τους καὶ ἄλλοι θεωροῦν ἀπαίσιο νὰ τὸ πρωτοδοῦν καθισμένοι.

17) Τὶς εορτὲς τοῦ Ἀηγιάννη τὶς ὀνομάζουν: Ἰωάννου τοῦ Τριανταφαλλᾶ (Μαΐου 8) γιὰ τὰ τριαντάφυλλα, Ἰωάν. τοῦ Κλήδωνα (Ἰουν. 24) γιὰ τὸ ἔθιμο τοῦ κλήδωνα, Ἰωάννου ποὺ δὲν τρῶν μαῦρο σταφύλι, γιὰ τὸν θάνατον τοῦ Προδρόμου, Ἰωάννου τοῦ Πετμεζᾶ γιὰ τὸ βράσιμο τοῦ πετμεζιοῦ.

18) Τῆς Μεταμορφώσεως προσφέρουν τὰς ἀπορχὰς στὴν ἐκκλησιὰ 6 Αὐγούστου.

19) Ἀπὸ τοὺς πρώτους πήγεις τοῦ ἀποφανθέντος πανιοῦ, δὲν χωρίζουν ὑποκάμισα γιὰ τὸν ἄντρα καὶ τὸν ναυτικόν.

20) Ἀπὸ τὶς τελευταῖες κλωστὲς (περίσσια) βάλλουν μερικὲς στὸ κεφάλι τους οἱ ὑφάντρες ὡς ἀκεσώδυνον γιὰ τὸν πονοκέφαλο.

21) Δὲ σκουπίζονται δυὸ μαζί μὲ τὸ ἴδιο προσόψι γιὰ νὰ μὴ μαλώσουν.

22) Σὰν ἀναποδογυρίσει τὸ παπούτσι, εἶναι κακὸς οἰωνός. Συμπεραίνουν πὼς θὰ πεθάνει ὁ νοικοκύρης του.

23) Βάζουν ἀλάτι στὰ παπούτσια τοῦ μουσαφίρη γιὰ νὰ φύγει γρήγορα.

24) Πιστεύουν ὅτι ὅταν ζυγιστεῖ κανεὶς, ἢ ἀκούσει τὸ ψαλτῆρι νὰ διαβάξεται, ἢ κάψει ζυγὸ ἀμαξιοῦ, ἄνθρωπος ποὺ πεθαίνει δὲν βγαίνει εὐκολὰ ἢ ψυχὴ του. Ὡστε θεωροῦν πολὺ ἀναγκαῖον νὰ θυσιάσουν κοντὰ του στατῆρα, ἢ ζυγὸ, ἢ νὰ διαβαστῆ πάνω τὸ ψαλτῆρι γιὰ νὰ ξεψυχήσει.

25) Βγάζοντας ἀπὸ τὸ σπῆρι σπόρο (γιὰ πρώτη φορὰ), γιὰ νὰ τὸν σπείρουν, δὲν δίδουν τίποτε ἔξω ἀπὸ τὸ σπῆρι.

26) Ὅταν σ' ἓνα σπῆρι κάποιος πάθει βλογιά, γιορτάζουν σαράντα μέρες οἱ γυναῖκες.

27) Τῆς Ἀναλήψεως στὴν Αἴνα κάνουν βόλτες μὲ βάρκες μέσα στὸ λιμάνι (λοξοδρομίες) τραγουδώντας μὲ χαρὰ καὶ μὲ μουσικὰ ὄργανα. Καὶ λένε πὼς ἀναλήγονται.

28) Ὅταν ξεντύνεται ὁ ἱερωτοῦς παπὰς τὰ ἄμφιά του, τὰ βάζει πάνω σὲ ἄρρωστον γιὰ νὰ γιαιτρευτῆ. Καὶ σὰν πληθὴ ποτίζει μὲ τ' ἀπονηψίδια τὸν ἄρρωστον νὰ γιάνει.

29) Ὁ ἄρρωστος καταφεύγοντας στὴν ἐκκλησιὰ μένει σαράντα νυχτοῖ-μερα χωρὶς νὰ βγῆ σὺν τῷ διάστημα αὐτὸ γιὰ θεραπεία.

30) Ξεφυλλίζουν ἓνα ἓνα τὰ φύλλα τῆς μοσχοπαπαδιᾶς (τοῦ χαμομηλίου) λέγοντας: μ' ἀγαπᾶ δὲν μ' ἀγαπᾶ. Καὶ ἂν τὸ τελευταῖον φυλλαράκι πει μ' ἀγαπᾶ, τότε συμπεραίνει πὼς ἀγαπᾶται, ἀλλιῶς ἀπελπίζεται.

31) Τὴν Πέμπτη μέρα τῆς βδομάδος δὲν χωρίζουν ροῦχα γιὰ τ' ὄνομά της (Πέφτη=πέφτει=πίπτει).

32) Στὴ λεχώνα βάνουν ἓνα ψωμί ὀλάκερο ἢ σούπα ἢ μιτάρια γιὰ νὰ τὴν φυλάγει.

33) Ὅσες μέρες ἡ λεχώνα κείτεται, κερνοῦν τὸν κάθε ξένον γλυκὸ καὶ καφέ, γιὰ νὰ μὴ στερέψει τὸ γάλα της.

34) Σκάβοντας νὰ βγάλουν κρυμμένο θησαυρὸ δὲ μιλοῦν, γιὰτὶ τότε ὁ θησ. γίνεται κάρβουνο (ἄνθρακες ὁ θησαυρός).

35) Περνώντας κανεὶς ἀπὸ ἐκκλησιὰ κάνει τὸ σταυρὸ του.

36) Ἡ νύφη μπαίνοντας στὸ πεθερικό της, βάνει πρῶτα τὸ δεξὶ της πόδι διασκελίζοντας τὸ κατώφλιο. Εἶναι καλὸ σημάδι αὐτό.

Στὴν παρατήρηση τῆς νύφης ἀπὸ τὸν πεθερό, γιὰτὶ ἔβαλε τὰριστερό της πόδι μὲ τὴ διάθεση νὰ μὴ μείνη πολὺ στὰ πεθερικά ἀπάντησε: —Καὶ πόσον

καιρό, ἀφεντάκι, θὰ σταθῶ ἐδῶ, καὶ δὲν ἔβαλα τὸ δεξί μου, ἔβαλα τὸ
ζερβό.

37) Βλέποντας στὸν καρὲ φουσκαλίδες συμπεραίνουν: νέα ἢ παράδες.

38) Τὴν Τρίτη τὴν θεωροῦν ἀποφράδα καὶ δὲν ἀρχίζουν δουλειές.

39) Γιὰ νὰ ἐπιβάλουν σὲ σιωπὴ τὰ παιδιά στὴ συντροφιά τοὺς λένε:
«Τρία καράβια ἔρχονται καὶ ἔχει τῶνα μέλι, τᾶλλο ζάχαρι καὶ τᾶλλο πον-
τικοκούραδο. Ὅποιος ζντύχ' (συντύχει) κιόποιος γελάσει, νὰ τρώγ' τὸ π. . .».

40) Ἐάν μιὰ ποὺ θηλάζει πάει σὲ σπίτι λεχῶνας καὶ πάρει τίποτε,
πιστεύουν πὼς παίρνει τῆς λεχῶνας τὸ γάλα καὶ τὰ βυζιά της στεριεύουν.
Τότε ἡ λεχῶνα πηγαίνει στὸ σπίτι της καὶ τῆς ζητᾶ νερό. Ἐάν αὐτὴ ξαπα-
τηθῆ καὶ δώσει νερό, τότε πιστεύεται πὼς παίρνει τὸ γάλα της πίσω, ἢ δὲ
ἄλλη στερεῖται καὶ τὸ δικό της. Ἐάν δὲ θυμηθῆ τὸ πάθος λέγει: *κάθε μιὰ*
τὸ δικό της. Ἐτσι ἡ κάθε μιὰ ἔχει τὸ δικό της γάλα.

41) Γιὰ νὰ αναγκάσουν ἕνα παιδί ν'ἄρθει γρήγορα φτύθουν καὶ παραγγέ-
λουν: γρήγορα πρὶν ξεραθῆ τὸ φτύσμα.

42) Ἀπαισιὸν νομίζουν νὰ κόβουν νύχια τὴν Τετάρτη καὶ Παρασκευὴ
λέγοντας:

Τετράδη καὶ Παρασκευὴ τὰ νύχια σου μὴ κόψεις,
τὴν Κυριακὴ νὰ μὴ λουστῆς, ἂν θέλεις νὰ προκόψεις.

43) Ὅταν δυὸ ἄτομα ἔχουν διαφορά, τὴν ὥρα ποὺ λείπει ὁ ἕνας λέγει
στὸν ἄλλο ὁ τρίτος:

— Γιὰ πὲς ἄλεῦρι.

— Ἄλεῦρι, ἀπαντᾷ

— Ὁ (δεῖνα) νὰ σ' εὔρει, προσθέτει ὁ τρίτος.

44) Σὰν δοῦν τὰ παιδιά πελαργὸ πρώτη φορὰ, φωνάζουν:

Λέλεκα πεντέλεκα | νὰ χορεύ' ἢ μάννα σου | δός μοι τὸ ποδάρι σου |
καὶ τὴ καλομάννα σου | νὰ τὸ κάμουν τούμπανο.

— Κράζουν στὸ Γιάννη:

— Γιάννη Γιάννη Τουρογιάν'

τᾶντέρα σου μέσ' τὸ τγάν'

τὰ τγανίτ' ἢ πεθερά σου

καὶ τὰ τρῶνε τὰ παιδιά σου

καὶ τὰ σκυλοκούταβά σου.

45) Εὔχαι στὸν ἀνάδοχο:

— Πὼς ἔβανες τὰ λάδια, νὰ βάλς καὶ τὰ στεφάνια.

Πρὸς τὸν παράνιμφο:

— Πὼς ἔβανες τὰ στεφάνια, νὰ βάλς καὶ τὰ λάδια.

46) Πιστεύουν πὼς ἡ ψυχὴ τοῦ πεθαμένου τρεῖς μέρες ἀκόμα βρίσκεται
στὸ σπίτι γεμάτη ἀπὸ αἷμα καὶ ὅτι ὁ ἀρχάγγ. ἀποσφουγγίζει τὸ σπαθί του
στὸ ταμβλαμπάζι (=τὴν πᾶνω τῆς στίας ποδιᾶ, γιὰ νὰ μὴ βγαίνει ὁ καπνός).

47) Τρίημερο νηστεύουν ἦτοι καθαρῇ Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη καὶ τρῶνε μετὰ τὴ λειτουργία

48) Ἔνας εἶπε, ὅταν τὸν ρώτησαν ποῖαν οὐ εἶναι τὸ παιδί του: «Εἶναι τοῦ Θεοῦ.»

49) Τὴν ὥρα ποὺ φεύγει ἡ νύφη ἀπὸ τὸ σπίτι της, πίνει σταγόνα νεροῦ ἀπ' τὴν λεκάνη ὅπου πλύθηκαν οἱ γονεῖς της.

50) Οἱ νεόνυμφοι τὰ βάρια τῶν Βαΐων τὰ πᾶνε ἀπὸ τὸ σπίτι τους στὴν ἐκκλησιά, γιὰ νὰ γεννήσουν ἀρσενικό.

51) Οἱ παλάδες σὰν τοὺς ρωτοῦν δὲν λένε πόσες ἡμέρες ἔχει ὁ μήνας, γιὰ νὰ μὴν πεθάνει ἡ παπαδιά τους.

52) Καὶ οἱ γονεῖς καὶ ὁ νουνὸς δὲν λέει τὸνομα τοῦ παιδιοῦ, ὅταν ρωτηθοῦν μὴν πεθάνει.

53) Ὅσοι πᾶνε στὸν πεθαμένο δὲν λένε *καλημέρα* σὰν ἀντικριστοῦν, γιὰτ' ἡ μέρα τοῦ θανάτου δὲν εἶναι καλή.

54) Ὅταν θέλησε ὁ Ἀδάμ νὰ ὀργώσει, ἡ γῆ ἀνάστειναξε ἀπὸ τὸν πόνο. Καὶ ὁ Θεὸς τῆς εἶπε: «Ἐπόμεινε, γιὰτι ἔχεις νὰ θρῆψεις πλῆθος κόσμου».

55) Τὴν ὥρα ποὺ μασοῦσε ὁ Ἀδάμ τὸ μῆλο τὰπαγορευμένο καὶ ἦταν ἔτοιμος νὰ τὸ καταπιῇ τὸν φώναξε ὁ Θεός. «Ἄδὰμ ποῦ εἶσαι»; Τότες στάθηκε ὁ καρπὸς στὸ λαιμό του. Γιὰτὸ σήμερα ὁ λαιμὸς τοῦ ἀνθρώπου ἔχει τὸ ἐξόγκωμα τοῦ φάργγου.

6. Γαμήλια τραγούδια

1 Τῆς νύφης

— Νυφούλα μου, ποὺ θε νὰ πᾶς εἰς τὰ πεθερικά σου,
σὲ δένδρο ὀλόρθη νὰ σταθῆς, σὰ δυόσμος νὰ μυρίσεις,
σὰν ἄλλη γαρουφαλιά νὰ τοὺς μοσκοβολίσεις.
Δεκάξι χρόνια πότιζα μηλίτσα στὴν ἀυλὴ μου.

— «Ἐχέει γειὰ γειτόνισσες καὶ νοικοκυροπούλες,
παγαίνω σάλλη γειτονιά σάλλες γειτονοπούλες».

2 Τοῦ γαμβροῦ ποὺ ξουρίζεται

Ἄργυρὸ ξοράφι καὶ μαλαματένιο,
τραβὰ γάλι γάλι τοὶ γαμπροῦ κεφάλι,
τρίχα μὴν ἀφήσεις καὶ τὸν ἀσχημίσεις,
καὶ τὸν ἀσκημίσεις στὰ πεθερικά του.

3 Στὸ γαμπρὸ ποὺ λούζεται

Ἄργυρὸ μου μπόικι καὶ μαλαματένιο,
χύνε γάλι γάλι σὲ γαμπροῦ κεφάλι,

λέρα μὴν ἀφήσης στὸ κορμί τ' ἐπάνω,
καὶ τὸν ἀσκημίσεις στὰ πεθερικά του.

4 Στὸ γαμπρὸ ποὺ χτενίζεται

Ἄργυρό μου χτένι καὶ μαλαματένιο,
τράβα γάλι γάλι—σὲ γαμπροῦ κεφάλι,
ψεῖρα μὴν ἀφήσεις, κόνιδα γεννήσει
καὶ αὐτὴ γεννήσει ἄλλες τόσες ψεῖρες.

5 Στὸ γαμπρὸ ποὺ ντύνεται

— Γαμπρέ μου, ποιὸς σὲ ἀρματώνει
μὲ τὴν εὐκὴ, μὲ τὴν εὐκὴ;
— Ἀφέντης μου μὲ ἀρματώνει
μὲ τὴν εὐκὴ, μὲ τὴν εὐκὴ.

6 Ὄταν κινᾶ πρὸς τὸ ψῆμα

Κίνα, δέντρομ', κίνα κίνα, κυπαρίσσι,
πὰ νὰ φέρεις νύφη, φουῦντα κυπαρίσσι.

7 Τοῦ γαμπροῦ οἱ σπιτικοὶ τῆς νύφης

Καλῶς ἐργεῖται πῶγεταί
τοῦ ρήγα γιῶς, τὰρχόντου γιῶς.

8 Τῆς νύφης π' ἀργοπορεῖ

— Τί στέκεις, μῆλο κόκκινο, καὶ δὲν κινᾶς, δὲν ξεκινᾶς;
— Ὅλο γιὰ τὸν ἀφέντη μου δὲν κινῶ, δὲν ξεκινῶ.
— Τί στέκεις, μῆλο κόκκινο, καὶ δὲν κινᾶς, δὲν ξεκινᾶς;
— Ὅλο γιὰ τὴ μαννούλα μου καὶ δὲν κινῶ δὲν ξεκινῶ.

9 Ὄταν παραδίνεται ἡ νύφη τοῦ γαμπροῦ

Παρακαλῶ σε, κύρ γαμπρέ, τὴ νύφη, ποὺ σοῦ δίνομε,
μὴ τὴν μαλώσεις τίποτε, τὴν ἔχ' ἀφέντη τς μοναχὴ
κ' ἢ μάννα τς ἀκριβώτερη, τὴν ἔστειλε στὴ Βενετιά,
νὰ πάγ' νὰ μάθει γράμματα καὶ γράμματα δὲν ἔμαθε,
μὸν ἔμαθε καὶ ξόμπλιαζε τᾶστρο μὲ τὸν ἀγγελινό.

10 Ἡ μητέρα στὴ νύφη κ' αὐτὴ στὴ μητέρα τῆς

— Εὐκῆσου με, μαννούλα μου, τώρα στὸ κίνημά μου,
τώρα στὸ κίνημά μου, στὸ ξεπροθόδισμά μου.
— Τν' εὐκὴ μου νᾶχεις, κόρη μου, μὲ ὅλη τὴν καρδιά μου,

- μέ ὅλη τὴν καρδούλα μου κι' ὁ Θεὸς νὰ σὲ προκόψει.
 5 Φέγα, θύγα μ', φέγα, φέγ' ἀχ' (ἐκ) τὶς ἀλλές μου,
 φέγα ἀχ' τὲς ἀλλές μου καὶ σύρε στὶς δικές σου.
 -- Φέγω μάννα μ' φέγω, καὶ μὴ με παραπαίρνεις,
 φέγω ἀχ τὶς ἀλλές σου καὶ πάνω στὶς δικές μου.
 Βαί, χρυσό μ' αἰταῖρι, γιὰ κοντοκαρτέρει,
 10 ν' ἀποχαιρετήσω τὸν καλό μ' πατέρα,
 τὴν καλή μ' μητέρα.

11 Τί λέγει ἀναχωροῦσα

Ἔχετε γιὰ, γειτόνισσες καὶ σεῖς γειτονοπούλες,
 κέγῳ πάνω στὸ σπίτι μου μὲ τὴν καρδιά καμένη.

12 Οἱ ἄλλοι

— Αὐτοῦ ποὺ ζύγωσες νὰ μπῆς,
 ἥλιος, φεγγάρι νὰ φανῆς.

13 Στὴν πεθερά

Ἔβγα, κυρὰ οὐ πεθερά, γιὰ γὰ δεχτῆς τὴμ πέριδικα,
 νὰ τὴν ἰδῆς πῶς περπατεῖ πῶς περπατεῖ λεβέντικα.
 Ἔχει τὴ μέση τῆς λιγνὴ σαν τὸ καθάριο τὸ βεργί,
 Ἔχει καὶ τὸ κορμάκι τῆς σαν κυταρίσει ψηλωτό!

14 Ἡ πεθερά

Ἔμπα, νύφη στὸ κελίρι, πάρε μῆλο, πάρε ρόιδο,
 πάρε δροσερὸ σταφύλι, νὰ δροσίσῃς τὴν πεθερά σου,
 ἀντραδέρφ' ἀντροῦ ξαδέρφια.
 Σπείρε ρύζι νὰ ριζώσεις
 καὶ κριθάρι νὰ φυτρώσεις.

15 Σὰν φεύγει ἡ συνοδεία.

Ἦσαν ἔξι, πάνουν πέντε καὶ τὴν κάλλια τὴν κρατοῦνε,
 γιὰ νὰ στρώνει νὰ ξεστρώνει, νὰ τιμάει τὸν πεθερό της,
 νὰ τιμάει τὴν πεθερά της.

16 Γιὰ τοὺς συμπεθέρους ποὺ φεύγουν.

Φέγ' ἡ μαννούλα τς, φέγει μὲ τὴν καρδιά καμένη,
 φέγ' ἀφεντούλη τς φέγει στὰ δάκρυα γεμισμένος.
 — Σάφινω τὴν καληνυχτιά, λαμπάδα μου γραμμένη,
 καὶ γὼ πάνω στὸ σπίτι μου μὲ τὴν καρδιά καμένη.